

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط برنامه‌های درسی دانشگاه‌های
فنی‌وحرفه‌ای و انتظارات بازارکار

**A Systematic Review of the Studies Conducted on the Relationship
between the Consequences of the Curricula of Technical and
Vocational Universities and the Expectations of the Job Market**

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۱/۴، تاریخ ارزیابی: ۱۴۰۳/۵/۲۹، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۶/۲۷

S.Gholizadeh, Sahar, A. Beiramipur, Y.
Mehr Alizadeh

سحر صفی خانی قلی زاده^۱، علی بیرمی پور^{۲*}، یداله
مه‌رعلی زاده^۳

Abstract: The aim of the current research was to know the relationship between the consequences of the technical and vocational university curriculum and the expectations of the job market. This research was applied in terms of purpose and qualitative in terms of systematic review type. First, among 523 research articles, 24 articles were selected and analyzed by studying and collecting information based on the available sources, after checking the inclusion and exclusion criteria. In general, three analytical themes "challenging of employment", "to employers of graduates" and "technical and vocational university curriculum" and six descriptive themes "obstacles to employ graduates", "infrastructural obstacles in higher education" and "employability skills", "participation of employers" and higher education" and "experiential learning", "curriculum development and updating" were extracted. This research showed that there is no relationship between the consequences of technical and vocational university curricula and the views of people who hire graduates. The relationship between the stakeholders is not cooperative and the balance between education and the job market is not established.

Keywords: Graduates of Technical and Vocational University, Curricula, Market Expectations, Employers

چکیده: هدف پژوهش حاضر آگاهی از ارتباط بین برنامه درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و انتظارات بازارکار بود. این پژوهش با رویکرد کیفی، از نوع مرور نظام‌مند، انجام شد. ابتدا از میان ۵۲۳ مقاله پژوهشی و به روش پریزما ۲۴ مقاله، پس از رعایت ملاک‌های ورود و خروج، انتخاب و با مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات براساس منابع موجود، بررسی شدند. به طور کلی سه مضمون تحلیلی "چالش‌های اشتغال"، "به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان" و "برنامه‌درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای" و شش مضمون توصیفی "موانع استخدام فارغ‌التحصیلان"، "موانع زیرساختی در آموزش عالی"، "مهارت‌های اشتغال‌پذیری"، "مشارکت کارفرمایان و آموزش عالی"، "یادگیری تجربی" و "توسعه و بروز رسانی برنامه‌درسی" استخراج گردید. نتایج پژوهش نشان داد که بین برنامه‌های درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و دیدگاه افرادی که این فارغ‌التحصیلان را استخدام می‌کنند رابطه‌ای وجود ندارد. رابطه بین ذینفعان مشارکتی نبوده و توازن میان آموزش و بازارکار برقرار نیست.

کلمات کلیدی: فارغ‌التحصیلان دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای، برنامه‌های درسی، انتظارات بازارکار، کارفرمایان.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

Saharsafi5259@gmail.com

^۲ دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول).

a.beiramy@scu.ac.ir

^۳ استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

Ymehrhalizadeh@gmail.com

مقدمه

بازارکار به لحاظ سر و کار داشتن مستقیم با انسان به عنوان سرمایه‌های اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای در کشورها برخوردار است. با طرح نظریه سرمایه انسانی^۱ در دهه ۱۹۶۰، نقش و تأثیر آموزش و پرورش در رشد اقتصادی کشورها به گونه‌ای مورد توجه قرار گرفت که در دهه‌ی ۱۹۷۰ بسیاری از کشورهای پیشرفته، برای جلوگیری از رکود اقتصادی موجود و بیکاری جوانان، نظام‌های آموزش فنی‌وحرفه‌ای خود را مورد تأکید فراوان قرار دادند (Logo et al., 1988؛ به نقل از (Chizari et al., 2005) در همین رابطه، (Groenewald (2015 اظهار می‌دارد که در جهان متغیر امروزی، به روز شدن دانش و اهداف اقتصادی نیازمند به کارگیری سیاست‌ها و استراتژی‌های جدیدی در فرایندهای آموزشی می‌باشد؛ باید متناسب با تحقق نیاز بازارکار و کارفرمایان، در برنامه‌درسی و آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای تجدید نظر کرد تا از این طریق بتوان در مسیری سودمندتر حرکت کرد.

امروزه افزایش نرخ بیکاری در جوانان جویای کار، به دلیل نداشتن مهارت‌های مورد نیاز بازار، انتقادات به عملکرد نظام آموزش عالی را افزایش داده است. این افزایش انتقادات سبب شده تا به منظور رویارویی با بیکاری و افزایش بهره‌وری اقتصادی، نظام آموزشی فنی‌وحرفه‌ای بسیار بیشتر از قبل مورد توجه قرار گیرد (Nyerere, 2009; Olori & Olori, 2018; Yao, 2019; Momeni Mahmoudi et al., 2013; Jamali Zawareh et al., 2014; Moghimi et al., 2017). این مسئله باعث افزایش استقبال عمومی برای ورود به رشته‌های مهارت محور شده است. بر همین اساس، متقاضیان ورود به دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای کشور در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ افزایش صد در صدی داشته است (Salehi Omran, 2021). حوزه برنامه‌ریزی درسی در بخش صنعت با ماهیت یاددهی و یادگیری و توسعه منابع انسانی و افزایش قابلیت‌های منابع انسانی مرتبط می‌باشد. در نتیجه، ارتباط بین نیازسنجی آموزشی، طراحی آموزشی، اجرا و تأثیر گذاری آموزش بر توسعه منابع انسانی به دلیل تأثیر گذاری بر ماهیت رقابتی آن‌ها اهمیت دارد. (Heibat Alahpour et al., 2019) بنابراین، پرداختن به برنامه‌های درسی دانشگاه‌های مهارت محور، بخصوص دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای، از مسائل حائز اهمیت جامعه امروز به شمار می‌رود.

با توجه به حرکت در مسیر جهانی شدن و اقتصاد دانش بنیان و همچنین تغییرات سریع در جامعه، دیگر کار سخت همانند گذشته ضامن اشتغال جوانان نمی‌باشد؛ دانشجویان برای تأمین شایستگی‌های مورد نیاز محل کار خود به یک آموزش با کیفیت احتیاج دارند که در برگیرنده متناسب هر دو بعد نظری و عملی کار باشد. بنابراین، می‌توان گفت آموزش فن‌ها و مهارت‌ها تنها

1. Theory of human capital

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

در صورتی مؤثر تلقی می‌شوند که بتوانند انتظارات کارفرمایانی که به دنبال استخدام این افراد هستند را تأمین کند (Fathi Vajargah et al., 2015). حال مسئله این است که با توجه به نتایج پژوهش‌های صورت گرفته در حیطه آموزش‌های ارائه شده فنی‌و حرفه‌ای در سطح آموزش عالی، بین انتظارات کارفرمایان و مهارت‌های ارائه شده به فارغ‌التحصیلان فاصله وجود دارد (Idris and Mbodai, 2016; Mahd Amin, 2016; Dosti et al., 2012; Jafari Harandi, 2014; Shakri et al., 2018). بر همین اساس، به نظر می‌رسد این مسئله باید

بیشتر مورد مطالعه قرار بگیرد.

مطالعه (Mehralizadeh et al., 2019) نشان داد که با ظهور انقلاب صنعتی چهارم، بازارهای کسب و کار به مهارت‌های جدیدی نیاز دارند. بر همین اساس، مراکز تربیت نیروی انسانی مانند دانشگاه‌ها نیز دچار تغییر شده و مرزهای جدیدی پیرامون دنیای کسب و کار در حال شکل‌گیری است. ابهامات و گسست‌های تجربی در پژوهش‌های گذشته نشان می‌دهد که آموزش‌های مهارتی، در زمینه‌ی نقش برنامه‌درسی در آماده‌سازی جوانان برای آینده کاری آن‌ها، ناکام بوده است. بنابراین، مراکز آموزش عالی و مهارتی برای اشتغال‌پذیری جوانان و سازگاری با اقتصاد در حال ظهور، باید نوآوری و خلاقیت را به اندازه مهارت ریاضیات و فنی توسعه دهند.

یکی از مهم‌ترین اهداف نظام آموزش عالی، آماده‌سازی افراد برای تصدی شغل‌های آینده و پاسخگویی به نیازهای در حال تغییر جوامع و محیط کار است. از این رو، یکی از اساسی‌ترین عوامل دستیابی به نیروی انسانی توانمند، نهاد آموزش عالی می‌باشد (Kaviani and Nasr, 2015)؛ جهت تحقق این امر آموزش عالی ابزار و عنصر بسیار ارزشمندی به نام برنامه‌های درسی در اختیار دارد. برنامه‌های درسی، که به عنوان قلب تپنده نظام آموزش عالی شناخته می‌شوند، آینه تمام‌نمای میزان پیشرفت و بازتابی از پاسخگو بودن دانشگاه‌ها به نیازهای در حال تغییر جامعه می‌باشند. برنامه‌های درسی در توفیق یا شکست مؤسسات آموزش عالی نقش کلیدی و بسیار تعیین‌کننده‌ای دارند. از طریق برنامه‌های درسی، اهداف و رسالت‌های آموزش عالی محقق شده و مهارت‌ها، دانش‌ها و آخرین تحولات و دستاوردهای بشری در عرصه‌های گوناگون علمی نیز در آن‌ها منعکس شده و به نیروی فعال آینده منتقل می‌گردد (Fathi Vajargah et al., 2015). در نتیجه، در صورت کم‌توجهی یا بی‌توجهی به برنامه‌های درسی، کارایی آموزش عالی به صورت مطلوب و اثرگذار نبوده و تربیت نیروی کار متخصص توانمند، میسر نخواهد شد.

تغییرات سریع و گسترده بازار کار جهانی، دانشگاه‌ها را بر آن داشته تا با تطبیق برنامه‌های درسی خود با نیازهای روزافزون صنایع، نقش مؤثری در تربیت نیروی کار ماهر ایفا کنند. با این حال، پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهند که شکاف قابل توجهی بین مهارت‌های فارغ‌التحصیلان و انتظارات بازار کار وجود دارد. این شکاف به ویژه در دانشگاه‌های فنی‌و حرفه‌ای که مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص را بر عهده دارند، مشهود است (Bok, 2020; Moss-Pech,

2021; Bae et al., 2022; Finley, 2023; Ketabdard et al., 2022; Frastkhah, 2022). مطالعات پیشین بر اهمیت تطبیق برنامه‌های درسی با نیازهای بازارکار تأکید کرده‌اند و پژوهشگران دیگری همچون Aljohani et al. (2022), Adaygba و Kohan Khaki et al. (2021) (2022), Alanazi and Benlaria (2023), Jafari Herandi (2018) به طور خاص، به ضعف برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها در پاسخگویی به نیازهای بازارکار اشاره نموده‌اند. در همین رابطه، مطالعاتی نظیر Huang et al. (2022) و Lee et al. (2022) نیز بر اهمیت تطبیق برنامه‌های درسی با نیازهای بازارکار تأکید کرده‌اند. با توجه به اهمیت این موضوع، پژوهش حاضر تلاش کرده تا با بررسی عمیق ادبیات موجود و تحلیل داده‌های کیفی، به درک دقیق‌تری از این شکاف دست یابد.

بررسی پیشینه پژوهش‌های مختلف در این زمینه بیانگر آن است که روش‌های آموزشی استفاده شده در دوره فنی‌و حرفه‌ای به خوبی نیازهای دنیای امروز دانشجویان را برطرف نکرده و نارضایتی آنان را در پی دارد (Babakhani, 2004; Shirvani, 2006; Amani, 2006; Khaledi, 2008). همچنین، با توجه به نتایج پژوهش‌ها، برنامه‌ریزی‌های درسی دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای باید به طور دقیق و علمی انجام گیرد و هدف‌ها با در نظر گرفتن اشتغال‌زایی فارغ‌التحصیلان و با توجه به نیازهای واقعی و به روز جامعه طراحی و تدوین شوند (Qaidi, 1994; Tai, 2003; Paseban, 2006; Nikkho, 2007; Salimi, 2013; Jamali Zawareh et al., 2015). نکته درخور تأمل در این باره این است که محتوای دوره‌های آموزشی فنی‌و حرفه‌ای به خوبی دانشجویان را برای اشتغال در آینده آماده نکرده و منطبق بر انتظارات کارفرمایان نمی‌باشد (Shirvani, 2015; Nikkho, 2016; Salimi, 2012; Jamali Zavareh et al., 2014). موجود اکنون نیازمند مطالعه بیشتری بوده و بر همین اساس این پژوهش به دنبال بررسی ارتباط میان برنامه‌درسی دانشگاه فنی‌و حرفه‌ای و انتظارات افرادی که فارغ‌التحصیلان فنی‌و حرفه‌ای را استخدام می‌کنند، می‌باشد.

ارزش تحصیلات دانشگاهی به برنامه‌های درسی آنها وابسته است؛ موفقیت فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها در آینده به مجموعه تجارب و آموخته‌های آنها در طول دوران تحصیل بستگی دارد. این پژوهش برای برنامه‌ریزان درسی و بازارکار مهم است؛ زیرا بررسی می‌کند که آیا ارتباطی بین استخدام‌کنندگان فارغ‌التحصیلان و برنامه‌های درسی تهیه شده توسط دانشگاه فنی‌و حرفه‌ای وجود دارد یا خیر. اگر بین برنامه‌های درسی تهیه شده توسط دانشگاه فنی‌و حرفه‌ای و کارفرمایانی که فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را استخدام می‌کنند، ارتباط وجود داشته باشد، حضور در این دانشگاه برای فارغ‌التحصیلان آن اثربخش خواهد بود. همچنین، این حضور باعث افزایش قابلیت‌های دانشجویان شده و در نتیجه ضمن تأمین نیازهای کارفرمایان شرایطی را فراهم می‌

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

کند تا مطابق نظر کارفرمایان، مهارت‌های اشتغال‌پذیری، دانش و توانایی‌های لازم برای موفقیت در نیروی کار آینده کشور نهادینه گردد.

در مجموع، هیچ مطالعه یکپارچه‌ای در رابطه با برنامه‌های درسی و کشف ارتباط بین آن‌ها و افرادی که فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را استخدام می‌کنند، در دسترس نبود. بر همین اساس، این مطالعه به بررسی ارتباط کارفرمایان، شاغلین و مدیران استخدامی با برنامه‌ریزان درسی، که برنامه‌های درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای را تدوین و تدریس می‌کردند، پرداخت. سوال اصلی این پژوهش این بود که: "آیا ارتباط معنی‌داری بین برنامه‌های درسی دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای و انتظارات بازار کار وجود داشت؟" در واقع، پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به سوالات زیر بود:

۱. چه عوامل ساختاری و فرهنگی باعث شده است که فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای با چالش‌های جدی در یافتن شغل مناسب مواجه شده‌اند؟
۲. چه عوامل ساختاری و فردی باعث ایجاد شکاف بین مهارت‌های فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و انتظارات کارفرمایان شده است و چگونه می‌توان این شکاف را کاهش داد؟
۳. تا چه اندازه برنامه‌های درسی دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای در پاسخگویی به نیازهای روزآمد بازار کار و توسعه مهارت‌های شغلی فارغ‌التحصیلان موفق بوده‌اند و چه عواملی در این زمینه نقش داشته‌اند؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر رویکرد کیفی است. برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از روش مرور نظام‌مند استفاده شد. در واقع، این مطالعه از یک فرآیند مرور نظام‌مند از طریق پژوهش مبتنی بر شواهد در جهت تعیین این که چه رابطه‌ای بین برنامه‌های درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای و بازار کار وجود دارد استفاده کرد. انجام یک مرور نظام‌مند از پژوهش‌های موجود در حیطه موضوع مورد نظر، برای پاسخگویی به پرسش این پژوهش مناسب بود؛ زیرا از این طریق یک نمای کلی، واضح و جامع از شواهد موجود در مورد یک موضوع مشخص ارائه می‌گردد (Poklepovic-Pericic & Tanveer, 2019).

برای تحلیل داده‌های کیفی سه سطح کدگذاری باز، محوری و انتخابی مورد استفاده قرار گرفت. فرآیند کدگذاری این پژوهش با یادداشت‌های تحلیلی آغاز شده و شامل مراحل متعددی برای شناسایی کدها و مضامین توصیفی بر اساس حوزه‌های مورد علاقه، پرسش‌های پژوهش، استفاده از کدگذاری باز و مترادف‌های مرتبط بود. رویکرد سنتز موضوعی Thomas and Harden (2008) برای تجزیه و تحلیل پژوهش‌های انتخاب شده برای این مرور نظام‌مند، مورد استفاده قرار گرفت.

قلمرو این پژوهش، مشتمل بر کلیه مقالات علمی انگلیسی و فارسی در زمینه موضوع مورد نظر بود که در یکی از پایگاه‌های اینترنتی معتبر، نمایه شده بود. جستجو توسط محقق در پایگاه‌های

سحر صفی خانی قلی زاده ، علی بیرمی پور ، یداله مهرعلی زاده

انتشارات بین‌المللی تایلر و فرانسیس^۱، اریک^۲، اشپرینگر^۳، وب اف ساینس^۴، ساینس دایرکت^۵، موتور جستجوی علمی گوگل اسکالر^۶ و اسکوپوس^۷ در بازه زمانی (۲۰۱۲-۲۰۲۱) صورت گرفت. به منظور جمع‌آوری اطلاعات جستجو در پایگاه‌های فارسی بانک اطلاعات نشریات کشور^۸، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۹، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران^{۱۰} و پایگاه مجلات تخصصی نور^{۱۱} در بازه‌ی زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۰ انجام شد.

کلید واژه‌های **contribute .Technical and vocational universities undergraduate .graduate .curriculum Employer's expectations hiring hire ، University، college، connect. affiliate. relation. AND Curricula of technical and vocational universities.** توسط راهبرد *،

و **OR** برای جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مورد استفاده قرار گرفت. پژوهشگران پژوهش‌های مربوط به سال‌های قبل ۲۰۱۲ را جستجو نکردند، به جز پژوهش‌های اصلی که چارچوب نظری این مطالعه را تعریف و توصیف نمود. پژوهشگران می‌خواستند بر روی به روزترین اطلاعات مربوط به موضوعات تعریف شده کار کنند.

برای گزارش و ثبت اطلاعات پژوهش‌های اولیه، ابتدا با مرور بر عنوان و چکیده مقالات انتخابی، مطالعات تکراری حذف شدند. سپس چکیده مقالات توسط محققان مورد بررسی قرار گرفت. از طریق مطالعه دقیق عنوان و چکیده مقالات واجد ملاک‌های ورود توسط محققان، تعدادی از آن‌ها به علت ارتباط ضعیف یا عدم ارتباط با هدف مورد نظر در پژوهش، کنار گذاشته شدند. در صورتی که پس از بررسی و مطالعه عنوان و چکیده، امکان تصمیم‌گیری در مورد مقاله وجود نداشت، در مرحله بعدی به متن کامل آن‌ها رجوع شد. جهت اطمینان از بازیابی کلیه مدارک، فهرست منابع در تمامی مقالات نیز مورد جستجو قرار گرفت. روند ورود مطالعات به پژوهش در شکل (۱)، به نمایش گذاشته شده است. در این مطالعه ملاک‌های ورودی جستجو شامل موارد زیر بودند:

1 .Taylor & Francis

2 .ERICT

3 .Springer

4 .web of Science

5 .Direct Science

6 .Google Scholar

7 .Scopus

8 .MagIran

9 .SID

10 .IranDoc

11 .Noormags

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

۱. مقالاتی که در پایگاه‌های داخلی و خارجی به مطالعه‌ی ارتباط بین برنامه‌های درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و انتظارات بازارکار از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ و ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ پرداخته بودند، وارد مطالعه شدند.

۲. تحقیقات، داده‌ها و اطلاعات کافی در ارتباط با اهداف پژوهش را گزارش کردند.

۳. تحقیقاتی که به فرایند بررسی تخصصی، زیر نظر داوران متخصص^۱، سپرده شده بودند و بعد از آن، به صورت مقاله و به طور کامل چاپ شده بودند.

۴. زبان مقالات انگلیسی و فارسی بوده است.

ملاک‌های خروجی جستجو نیز شامل موارد زیر بودند:

۱. مطالعاتی که در مورد ارتباط بین برنامه‌های درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و انتظارات بازارکار بحث کرده بودند، ولی داده‌های آنها ناکافی یا نامناسب بود.

۲. پژوهش‌هایی که فاقد کیفیت لازم علمی بوده و در مجلات و کنفرانس‌های فاقد اعتبار انتشار یافته‌اند.

۳. مقالاتی که دارای زبان غیر انگلیسی و فارسی بودند.

پس از شناسایی اولیه پژوهش‌ها، تعدادی نمونه براساس روش پریزما^۲ انتخاب شدند. روش پریزما روشی است که در طی آن فرآیند انتخاب پژوهش‌های مرتبط یا مراحل مختلف یک مرور نظام‌مند به تصویر کشیده می‌شود. این روش اطلاعاتی از تعداد پژوهش‌های مشخص شده در جستجو، تعداد مطالعات وارد شده به پژوهش یا حذف شده از آن و همچنین اطلاعات مربوط به دلایل کنار گذاشته شدن این مقالات را بیان می‌کند. برای نمودار پریزما چهار مرحله کلی عنوان شده است که شامل مرحله چگونگی پیدا کردن مقالات، مرحله غربالگری، مرحله دستیابی به مقالات مرتبط با هدف و مرحله جمع‌بندی مقالات مرتبط می‌باشند (Asar et al., 2015).

بنابراین، با توجه به ملاک‌های پژوهش و بررسی عناوین، چکیده و متن کامل، تعداد ۲۴ مقاله انتخاب شده و مورد بررسی قرار گرفتند. همانگونه که قبلاً ذکر شد، برای این پژوهش از سنتز موضوعی استفاده گردید. سنتز موضوعی روشی است که موضوعات تحلیلی را از طریق یک سنتز توصیفی توسعه می‌دهد و توضیحات مربوط به یک پرسش خاص را پیدا می‌کند (Cruzes & Dyba, 2011). برای این پژوهش سنتز موضوعی بسیار کاربردی بود زیرا امکان ترکیب مطالعات و شناسایی موضوعات کلیدی برای اکتشاف را فراهم کرد. به علاوه، این پژوهش از سه مرحله کدگذاری خط به خط، توسعه مضامین توصیفی و مضامین تحلیلی استفاده نمود.

1. peer-reviewed articles

2. PRISMA

در جهت بررسی اعتماد داده‌های منتخب، چهار معیار قابلیت اعتماد یا باورپذیری^۱، اطمینان‌پذیری^۲، تأییدپذیری^۳ و انتقال‌پذیری^۴ مورد استفاده قرار گرفت (Mohammadpour, 2012). برای دستیابی به معیار باورپذیری روش توصیف توسط همتایان استفاده شد؛ بدین ترتیب که پژوهشگران از یک دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی و دو فارغ‌التحصیل کارشناسی‌ارشد رشته برنامه‌ریزی درسی، که پژوهش‌هایی به روش مرور نظام‌مند انجام داده بودند، درخواست کردند کدگذاری مجدد بر روی بخش‌هایی از متون را انجام دهند تا بدینوسیله از صحت روند کدگذاری پژوهشگران و نیز عدم سوگیری در تحلیل‌ها آگاه شوند. برای معیار انتقال‌پذیری روش نمونه‌گیری هدفمند توسط پژوهشگران مورد استفاده قرار گرفت؛ بدین صورت که پژوهشگران ابتدا با توجه به موضوع اصلی یعنی بررسی ارتباط میان برنامه‌درسی و استخدام‌کنندگان فارغ‌التحصیلان دانشگاه فنی‌و حرفه‌ای چند مقاله انتخاب نموده و از طریق آن‌ها به سایر مقالات دسترسی پیدا کردند. برای معیار اطمینان‌پذیری نیز پژوهشگران از مشورت با دو استاد روش تحقیق که مدرسان اصلی واحدهای روش پژوهش کیفی در دوره تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز بودند، در مورد روند انجام پژوهش و کسب بازخوردها در جهت بهبود کیفیت کار استفاده نمودند. برای معیار تأییدپذیری نیز پژوهشگران از روش یادداشت برداری در حین روند انجام کار جهت استفاده در مراحل تدوین مقاله و به کارگیری نکات سودمند در مراحل بعدی استفاده کردند.

در پایایی نسخه برداری به پایایی درون موضوعی، نسخه نویسی‌های انجام شده حین تایپ متون، توجه شد. در طول طبقه‌بندی اطلاعات نیز از درصدهای پردازش شده توسط دو کدگذار، برای تعیین پایایی تحلیل استفاده شد؛ میزان درصد توافق درون موضوعی دو کدگذار ۷۵ درصد بود، که بیانگر پایایی تحلیل است.

با جستجوی اولیه از طریق پایگاه‌های مختلف اطلاعاتی، تعداد ۵۲۳ پژوهش یافت شد که با محدود نمودن استراتژی‌های جستجو، ۳۲۰ پژوهش به دست آمد. بعد از بررسی چکیده مقالات به دست آمده تعداد ۱۱۰ پژوهش شناسایی شدند. پس از بررسی متن کامل مقالات به دست آمده، در نهایت ۲۴ پژوهش باقی ماند.

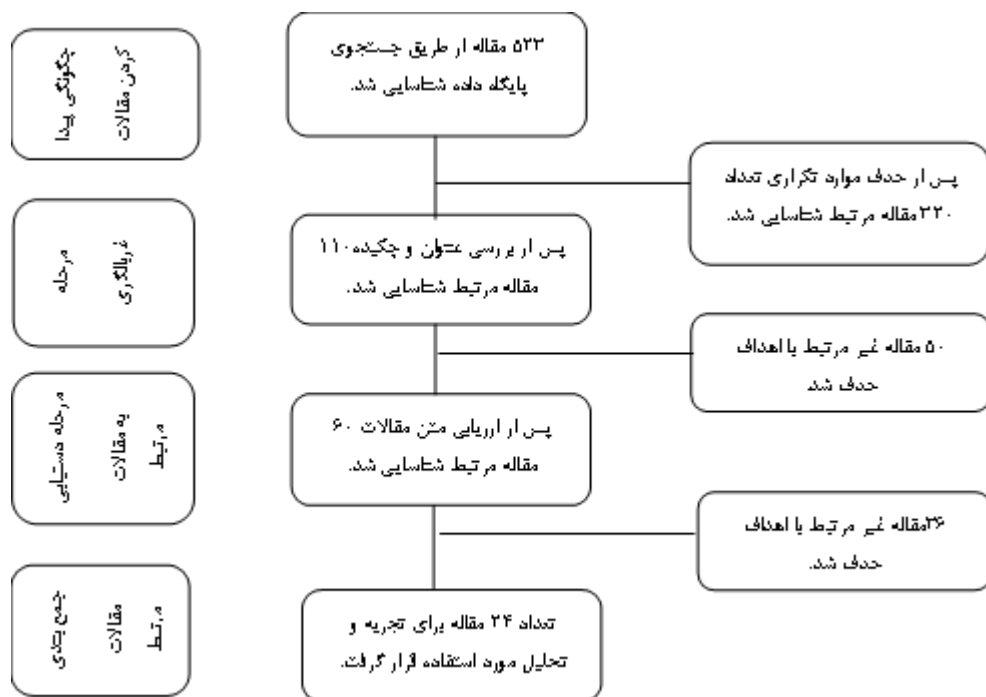
1. Credibility

2. Dependability

3. Confirmability

4. Transferability

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

شکل ۱. نمودار جریان پریزما (Moher et al., 2009)

یافته‌ها

در این پژوهش، مطالعات در حوزه ارتباط میان برنامه‌های درسی و انتظارات بازار کار در داخل و خارج از کشور، بر حسب اهمیت و ارتباط موضوعی، مورد استناد قرار گرفتند. بررسی پیشینه پژوهش نشان داد که هر یک از مطالعات انجام گرفته در زمینه موضوع مورد نظر تنها شاخص خاصی را مد نظر قرار داده و شمولیت کافی را دارا نمی‌باشد؛ به این معنی که تنها بعدی خاص را مد نظر قرار داده و همه ابعاد در آن دیده نمی‌شود. در جدول (۱)، براساس مطالعات انجام شده، شاخص‌ها و توضیحات مدنظر پژوهشگران در زمینه مورد مطالعه آورده شده است تا با تحلیل، کدگذاری و مقوله‌بندی در مراحل بعدی به ترکیبی کاربردی دست یابیم.

جدول ۱: مشخصات مقالات ورودی به مطالعه

ردیف	نام نویسندگان	نشریه	کشور	جامعه هدف	توضیحات
۱	Mahdizadh et al.(2021)	مهارت آموزشی	ایران	فارغ التحصیلان	ضعف اساسی در زیرساخت‌های آموزشی نظیر تجهیزات به روز و تخصیص کم منابع مالی مناسب، عدم نیاز سنجی، غیر کاربردی بودن محتوای دوره‌های آموزش مهارتی، کمبود اساتید متخصص مرتبط با آموزش مهارتی، عدم حمایت از فارغ التحصیلان، عدم استخدام بعد از طی نمودن دوره تحصیلی، به روز نبودن محتوای دوره‌های آموزشی.
۲	Atarnia et al. (2021)	مجله توانمندسازی سرمایه انسانی	ایران	موسسه آموزش عالی	عدم هم راستایی آموزش‌ها با محیط کار، معیارها و ویژگی‌های زمینه‌ای، راهبردها و شرایط محیطی.
۳	Mohammad Shafi et al. (2018)	رویکردهای نوین آموزشی	ایران	موسسه آموزش عالی و کارفرمایان	برنامه‌های درسی نامناسب.
۴	Ashrafzadeh et al.(2019)	جامعه شناسی سیاسی ایران	ایران	فارغ التحصیلان	دوره‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و کارودانش نقش چندانی در بهبود و ارتقاء کارایی بیرونی فارغ التحصیلان در ابعاد فردی و اجتماعی- آموزشی، اقتصادی و حمایت دولت و کارآفرینی نداشته است و سطح کیفی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارودانش پایین‌تر از سطح کیفی متوسط در جامعه بوده است.
۵	Barzegar et al. (2017)	نوآوری‌های آموزشی	ایران	فارغ التحصیلان	عدم انطباق آموزش‌ها در دوره تحصیل با نیازهای بازارکار، توان مالی ناکافی، نداشتن مهارت‌های ارتباطی متناسب با اقتضات بازارکار، ناکافی بودن دستمزدها، بی ارتباطی مهارت‌ها با آموخته‌های خود، عدم تطابق نیازهای کارفرمایان

ردیف	نام نویسندگان	نشریه	کشور	جامعه هدف	توضیحات
					و محصولات نظام‌های آموزشی.
۶	Jalilian et al.(2016)	دوماهنامه علمی- پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی	ایران	کارفرمایان	عدم تناسب آموزش‌ها با بازارکار، عدم جهت‌گیری صحیح فنی‌وحرفه‌ای در راستای نیازهای آموزشی و اولویت‌های تعیین شده در بخش صنعت.
۷	Salehi Omran(2013)	مهارت آموزی	ایران	موسسه آموزش عالی	نبود سیاست‌گذاری کلان نیروی انسانی در کشور، عدم هماهنگی نهادهای مختلف ارائه‌کننده خدمات آموزش مهارتی در جامعه.
۸	Afrozmanesh and Shamsai(2013)	مهارت آموزی	ایران	فارغ‌التحصیلان	کمبود فرصت شغلی، پایین بودن دستمزدها، ضعف آموزش مهارتی، عدم رغبت به شغل پیشنهادی و عدم سرمایه کافی.
۹	Attarnia et al.(2013)	پژوهش‌های تربیتی	ایران	کتابخانه‌ای	وجود سازمان‌های موازی و نبود انسجام و هماهنگی بین آموزش‌های مهارتی در کشور، نبود نظام ملی برای سیاست‌گذاری، عدم برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزش‌های مهارتی به منظور توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای در کشور، عدم سیاست‌گذاری مناسب در حوزه جذب مربیان کارآمد و برنامه‌درسی، عدم تناسب ساختار موجود با ماموریت‌های نظام آموزش مهارتی کشور در آموزش‌وپرورش و سازمان آموزش مهارتی و دانشگاه علمی کاربردی، گرایش دانش‌آموزان و خانواده‌ها و عرضه‌کنندگان و جامعه به تحصیلات نظری برای موفقیت در آموزش عالی.

ردیف	نام نویسندگان	نشریه	کشور	جامعه هدف	توضیحات
۱۰	Farhangi et al. (2012)	فناوری آموزش	ایران	موسسه آموزش عالی فارغ التحصیلان	عدم انطباق محتوای کتابها با نیازهای بازار کار.
۱۱	Salimi (2012)	مهارت آموزی	ایران	فارغ التحصیلان	عدم آماده سازی مناسب کارآموزان برای احراز شغل و ایفای وظیفه در جامعه، عدم بهبود دانش و مهارت شاغلین و قادر ساختن آنان در درک اهمیت علوم در زندگی، عدم پشتیبانی از اجرای برنامه‌های آموزشی
۱۲	Farhangi et al. (2011)	مهارت آموزی	ایران	فارغ التحصیلان	فرسوده و قدیمی بودن امکانات کارگاهی، عدم تخصیص بودجه کافی جهت تجهیز نمودن کارگاهها با دستگاه‌های مدرن موجود در صنعت، اعمال تغییرات جزئی در محتوای کتابها و به روز نشدن محتوای کلی کتابها، عدم وجود تجهیزات متناسب با محتوای کتب، کم‌رنگ بودن نقش بخش اشتغال در تدوین برنامه‌های درسی، ضعف محتوای کتب کارگاهی و آموزش‌های عملی متناسب با نیازهای بازار کار.
۱۳	Mehralizadeh et al. (2011)	پژوهش در نظام آموزشی	ایران	موسسه آموزش عالی	هماهنگ نبودن اطلاعات عملی اساتید با تکنولوژی روز و جدی نگرفتن این موضوع از سوی مسئولان مرتبط با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، عدم رغبت کارفرمایان به مشارکت در امر آموزش و عدم رغبت کارآموزان در جهت کسب مهارت نسبت به اخذ مدرک، عدم تجانس بین کارآموزان و سیاست‌های اصلی کشور برای توسعه، فقدان مکانیسم مناسب برای سنجش مستمر هماهنگی محصول آموزش فنی و حرفه‌ای با مشاغل، عدم

ردیف	نام نویسندگان	نشریه	کشور	جامعه هدف	توضیحات
					پیش‌بینی فرایند مطمئن برای انتقال و گردش اطلاعات مربوط به تخمین و برآورد نیاز به نیروی انسانی و هدایت این بخش از آموزش‌ها در بستر جامعه، نبودن وحدت اداره امور نظام‌آموزش فنی‌و حرفه‌ای و توجیه‌پذیر نبودن گسترش برخی از مراکز فنی‌و حرفه‌ای.
۱۴	Salimi (2011)	پژوهش در نظام آموزشی	ایران	موسسه آموزش عالی	اهداف و مقاصد غیرمرتبط، بروز نبودن محتوای برنامه‌های کارآموزی، غیر کاربردی محتوای برنامه های کارآموزی، فقدان اساتید و کادر مدیریتی و نظارتی در برنامه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای.
۱۵	Khajeshkahi et al. (2011)	مهارت آموزی	ایران	فارغ‌التحصیلان	بی‌ارتباط دانش نظری ارائه شده در دوره آموزشی با نیاز بازار کار، نداشتن تجربه علمی کافی در طول دوران آموزشی.
۱۶	Heimler et al. (2012)	آموزش و آموزش حرفه	کالیفرنیا	موسسه آموزش عالی و فارغ‌التحصیلان و کارفرمایان	فقدان اخلاق کاری و مهارت‌های تفکر انتقادی.
۱۷	Abidin & (2012) Daud	ارتباطات	مالزی	کارفرمایان	فقدان وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، توافق‌پذیری و ثبات عاطفی.
۱۸	Bandeled & Faremi(2012)	مجله آموزش و عمل	نیجریه	موسسه آموزش عالی	وضعیت نامناسب اساتید و مربیان، تجهیزات قدیمی، سیاست ناپایدار دولت، فقدان کارگاه استاندارد برای کارهای عملی و کمبود مواد آموزشی مدرن مرتبط.

ردیف	نام نویسندگان	نشریه	کشور	جامعه هدف	توضیحات
۱۹	Murgor (2013)	مجله آموزش و عمل	کنیا	فارغ التحصیلان	فقدان مهارت‌های بین فردی و ویژگی‌های شخصی، عدم توانایی استفاده از داده‌های عددی، تجزیه و تحلیل انتقادی و کار تیمی
۲۰	Antcliff et al. (2016)	مجله آموزش عالی، مهارت‌ها و یادگیری مبتنی بر کار	انگلستان	کارفرمایان	عدم ارائه مهارت‌ها و آموزش‌های مبتنی بر کار عملی
۲۱	Jackson et al. (2016)	دیدگاه‌های مدیریت اطلاعات سلامت	آمریکا	کارفرمایان و موسسه آموزش عالی	عدم ارتباط بین آموزش دانشگاهی و آمادگی برای ورود به بازار کار، فقدان زمینه‌های فنی، ارتباطی و مهارت‌های رهبری، مهارت‌های ارتباطی و آداب معاشرت در محل کار.
۲۲	Jordan & Bak (2016)	مدیریت زنجیره تامین: یک مجله بین المللی	انگلستان	موسسه آموزش عالی و فارغ التحصیلان و کارفرمایان	فقدان مهارت مدیریت زمان، یادگیری مشارکتی، کار تیمی و حل مسئله.
۲۳	Belderbos (2020)	آموزش عالی، مهارت‌ها و یادگیری مبتنی بر کار	مالزی	فارغ التحصیلان و کارفرمایان	عدم قابلیت استخدام، ناهمگونی در برنامه درسی.
۲۴	Demissie et al. (2021)	تحقیقات بین المللی آموزش و پرورش	اتیوپی	فارغ التحصیلان	ناهمگونی در ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، برنامه درسی، ویژگی‌های نهادی، ویژگی‌های فارغ التحصیلان و شرایط اقتصادی و بازار کار.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

از مجموع اطلاعات گردآوری و کدگذاری شده، مقوله‌های نزدیک به هم در یک مقوله جای گرفتند. ۱۷ کد برای ۲۴ پژوهش اعمال شد که در سه موضوع/مضمون تحلیلی و شش موضوع توصیفی ترکیب شدند. مقوله‌های این پژوهش شامل چالش‌های اشتغال، به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان و برنامه‌درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای بودند. از مقوله چالش‌های اشتغال نه کد "تخصیص کم منابع مالی"، "ضعف اساسی در زیرساخت‌های آموزشی"، "کمبود فرصت شغلی"، "نبود اساتید با تخصص متناسب با آموزش مهارتی"، "عدم حمایت از فارغ‌التحصیلان"، "ناکافی بودن دستمزد"، "فقدان سیاست‌گذاری کلان نیروی انسانی در کشور"، "عدم رغبت کارآموزان در جهت کسب مهارت"، "عدم هماهنگی نهادهای مختلف ارائه‌کننده خدمات آموزش مهارتی" استخراج شدند. از مقوله به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان سه کد "فقدان مهارت‌های ارتباطی"، "عدم تطابق نیازهای کارفرمایان و محصولات نظام‌های آموزشی" و "عدم رغبت کارفرمایان به مشارکت در امر آموزش" استخراج گردید. از مقوله برنامه‌درسی دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای پنج کد "عدم نیاز سنجی"، "غیرکاربردی بودن محتوای دوره‌های آموزش مهارتی"، "برنامه‌درسی نامناسب"، "به روز نبودن محتوای دوره‌های آموزشی" و "عدم هم‌راستایی آموزش‌ها با محیط کار" استخراج شدند. می‌توان گفت که بیشترین کدهای استخراج شده از مرور پیشینه‌ها مربوط به چالش‌های اشتغال بوده است.

جدول ۲. کدگذاری و ترکیب مبانی نظری و پژوهشی جهت استخراج مقولات

مقوله	کد	منبع
چالش‌های اشتغال	تخصیص کم منابع مالی	۱، ۵، ۸، ۱۲
	ضعف اساسی در زیرساخت‌های آموزشی	۱، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۸
	کمبود فرصت شغلی	۸، ۲۳
	نبود اساتید متناسب با آموزش مهارتی	۱، ۹، ۱۳
	عدم حمایت از فارغ‌التحصیلان	۱، ۲، ۹
	ناکافی بودن دستمزد	۵، ۸
	فقدان سیاست‌گذاری کلان نیروی انسانی در کشور	۷، ۹، ۱۱، ۱۴، ۱۸
	عدم رغبت کارآموزان در جهت کسب مهارت	۱۳
	عدم هماهنگی نهادهای مختلف ارائه‌کننده خدمات آموزشی مهارتی در جامعه	۷، ۹، ۱۳، ۱۴

منبع	کد	مقوله
۵، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲	فقدان مهارت‌های ارتباطی	به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان
۵، ۶، ۱۲	عدم تطابق نیازهای کارفرمایان و محصولات نظام‌های آموزشی	
۱۳، ۲۱	عدم رغبت کارفرمایان به مشارکت در امر آموزش	
۱، ۹، ۱۳	عدم نیاز سنجی	برنامه‌درسی دانشگاه
۱، ۵، ۱۱	غیرکاربردی بودن محتوای دوره‌های آموزش مهارتی	فنی و حرفه‌ای
۳، ۹، ۲۳، ۲۴	برنامه‌درسی نامناسب	
۱، ۱۲، ۱۳، ۱۸	به روز نبودن محتوای دوره‌های آموزشی	
۲، ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۲۰، ۲۱	عدم هم راستایی آموزش‌ها با محیط کار	

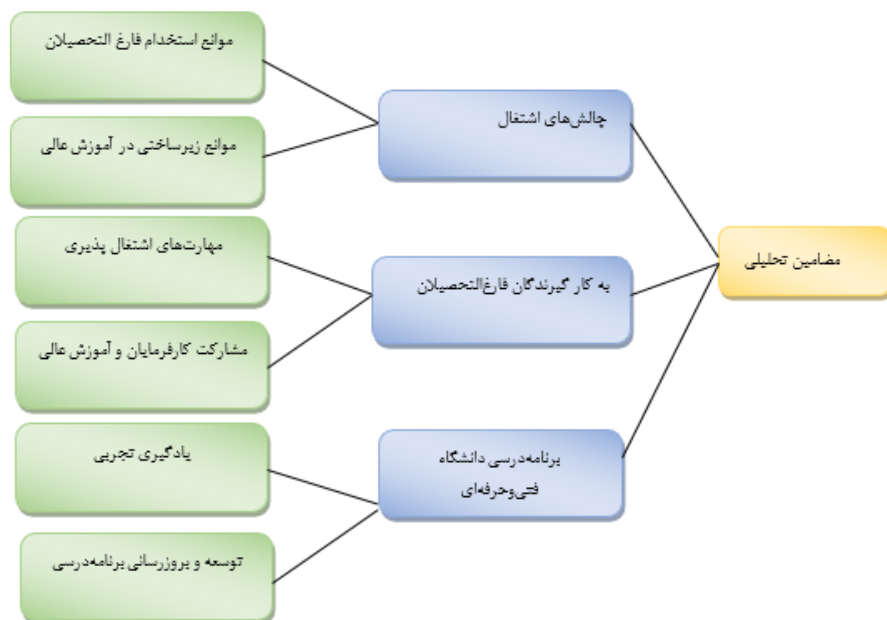
جدول شماره ۳: چارچوب کلی کدهای استخراج شده

برنامه‌درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای	به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان	چالش‌های اشتغال
۱. عدم نیاز سنجی	۱. فقدان مهارت‌های ارتباطی	۱. تخصیص کم منابع مالی
۲. غیرکاربردی بودن محتوای دوره‌های آموزش مهارتی	۲. عدم تطابق نیازهای کارفرمایان و محصولات نظام‌های آموزشی	۲. ضعف اساسی در زیرساخت‌های آموزشی
۳. برنامه‌درسی نامناسب	۳. عدم رغبت کارفرمایان به مشارکت در امر آموزش	۳. کمبود فرصت‌های شغلی
۴. به روز نبودن محتوای دوره‌های آموزشی		۴. نبود اساتید متناسب با آموزش مهارتی
۵. عدم هم راستایی آموزش‌ها با محیط کار		۵. عدم حمایت از فارغ‌التحصیلان
		۶. ناکافی بودن دستمزد
		۷. فقدان سیاست‌گذاری کلان نیروی انسانی در کشور
		۸. عدم رغبت کارآموزان در جهت کسب مهارت
		۹. عدم هماهنگی نهادهای مختلف

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

		ارائه‌کننده خدمات آموزش مهارتی در جامعه
--	--	---

در مجموع، مضامین تحلیلی و توصیفی استخراج شده از پژوهش شامل سه مضمون تحلیلی و شش مضمون توصیفی به شرح ذیل بودند:

شکل ۲. مضامین تحلیلی و توصیفی

بحث و نتیجه‌گیری

اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، به ویژه در رشته‌های فنی و حرفه‌ای، یکی از چالش‌های مهم نظام‌های آموزشی در بسیاری از کشورها است. این چالش نه تنها بر زندگی فردی فارغ‌التحصیلان بلکه بر رشد اقتصادی و توسعه کشور نیز تاثیرگذار است. پژوهش حاضر به منظور

سحر صفی خانی قلی زاده ، علی بیرمی پور ، یداله مهرعلی زاده

آگاهی از ارتباط بین برنامه درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای و انتظارات بازار کار انجام شد. در ادامه، به بررسی دقیق‌تر سوالات پژوهشی پرداخته می‌شود.

سوال پژوهشی اول: چه عوامل ساختاری و فرهنگی باعث شده است که فارغ‌التحصیلان

دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای با چالش‌های جدی در یافتن شغل مناسب مواجه شوند؟ تحلیل ۲۴ پژوهش برای پاسخ به این پرسش، منجر به مضمون تحلیلی "چالش‌های اشتغال" شد. این مضمون تحلیلی در ۵۰ درصد از مقالات یافت شد و دو موضوع توصیفی "موانع استخدام فارغ‌التحصیلان و موانع زیر ساختی در آموزش عالی" را ایجاد کرد:

موانع استخدام فارغ‌التحصیلان: اولین مضمون توصیفی برای این بخش از پژوهش

موانع استخدام فارغ‌التحصیلان می‌باشد. (Rosenberg و Thompson et al. (2018) و et al. (2012) اظهار داشتند موانعی که مانع از استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی می‌شوند عبارتند از: عدم ارتباط بین برنامه‌های درسی آموزش عالی و نیازهای استخدام‌کنندگان، شکاف در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای و عدم آمادگی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی. آن‌ها همچنین استدلال‌های قوی برای عدم ارتباط بین ذینفعان، به ویژه بین برنامه‌ریزان درسی دانشگاه‌ها و استخدام‌کنندگان ارائه کردند. چالش‌های شناسایی شده بیانگر وجود شکاف میان برنامه‌های درسی و مهارت‌های استخدامی مورد نیاز کارفرمایان بود (Abdullahi, 2015; Jalilian et al., 2016; Toledano-O'Farrill, 2017; McArthur et al., 2017; Ngat-Chin, 2015; Ornellas et al., 2019; Rosenberg et al., 2012).

انواع مختلفی از کارفرمایان و سازمان‌ها وجود دارند که به استخدام فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای فکر می‌کنند. از منظر نظریه سرمایه انسانی، کارفرمایان به تحصیلات دانشگاهی به عنوان سرمایه‌گذاری در آینده افرادی که استخدام می‌شوند، نگاه می‌کنند؛ سرمایه‌گذاری که هم برای سازمان و هم برای فرد مفید خواهد بود. این نوع از سرمایه‌گذاری تقویت اقتصاد را تشویق می‌کند و در پی بازگشت سرمایه از منابع سرمایه‌گذاری شده است. کیفیت تحصیلات دانشگاهی برای کارفرمایان مهم است زیرا فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای بر اساس این وعده به عنوان یک فارغ‌التحصیل متخصص استخدام می‌شوند. در این صورت، زمانی که خواسته‌های سرمایه‌گذاران در بازار کار با تجربه و مهارت فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای همخوانی نداشته باشد، مانعی برای استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به وجود می‌آید.

یکی دیگر از یافته‌های مربوط به موانع استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، اجرای

برنامه‌های درسی قدیمی بود. (Rosenberg et al. (2012) و Ornellas et al. (2019) دریافتند که هم استخدام‌کنندگان و هم فارغ‌التحصیلان به نتیجه مشابهی در مورد برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای رسیده‌اند. کارفرمایان و فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای مشاهده کردند که برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای منسوخ شده و فاقد پتانسیل لازم برای سوق دادن

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به سمت یک حرفه موفق در صنعت هستند. در همین رابطه، Ferrández-Berrueco et al. (2016) و Hutchins (2016) از برنامه‌های درسی به روز نشده در دانشگاه‌ها و بی‌توجهی آن‌ها به عقب ماندن از منحنی رشد انتقاد کردند. امروزه کارفرمایان خواستار مهارت‌های استخدامی جدیدتری چون مهارت‌های نرم هستند و فقدان این مهارت‌ها مانعی برای استخدام فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای است.

موانع زیرساختی در آموزش عالی: دومین مضمون توصیفی بیان شده این پژوهش در

پی شناخت موانع زیرساختی در آموزش عالی بود. نتایج پژوهش‌های Zarei (2017) و McLegan (1377) نشان دادند که آموزش عالی دارای چالش‌هایی نظیر پایین بودن منزلت اجتماعی رشته‌های فنی و نگرش منفی بسیاری نسبت به این آموزش‌ها، غفلت از فرایند مهم مشاوره و هدایت تحصیلی در شناسایی و پرورش علایق و استعداد‌های متفاوت، نبود انعطاف لازم برای پذیرش نوآوری‌ها و پاسخگویی به نیازهای مناطق مختلف کشور، عدم ارتباط مناسب میان مؤسسات آموزش عالی و محیط‌های کاری، غفلت از ارزش آموزش‌های اجتماعی و تأکید بر دروس نظری و کمبود منابع در ورود فارغ‌التحصیلان به بازار کار می‌باشند. در شرایط کنونی هدف عمده ذینفعان، توسعه اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان است که در اسناد ملی و سیاست‌های دولت مورد تأکید قرار گرفته است. در ایران شواهدی مانند نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان و روند رو به رشد آن، فقدان مهارت‌های عملی در فارغ‌التحصیلان، شکاف زیاد بین توانایی‌های آنان و نیازهای بازار کار و ارتباط ضعیف بین دانشگاه، صنعت و جامعه، نشان‌دهنده آن است که آموزش عالی با چالش‌های جدی مواجه است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان آموزش عالی ۳۷ درصد از کل نرخ بیکاری را در سال ۲۰۱۷ تشکیل می‌داد. این رقم بیکاری در سال ۲۰۱۸ به ۴۰.۵ درصد رسید. این رقم بالاتر از نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان در کره جنوبی (۳۲٪)، دانمارک (۶۳٪)، استرالیا (۷٪)، آلمان (۸/۵٪) و ترکیه (۹/۳٪) است. مطالعات انجام شده در زمینه اشتغال فارغ‌التحصیلان نشان می‌دهد که عوامل متعددی از جمله افزایش تعداد دانشگاه‌ها، به روز نبودن برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها و ناهماهنگی شدید بین رشته‌های تحصیلی و نیازهای بازار کار در ایجاد این وضعیت مؤثر بوده است (Aljohani et al., 2022; Adaygba, 2022; Kohan Khaki et al., 2021; Rajabipour Meibodi et al., 2019).

با وجود رشد سریع بخش آموزش فنی و حرفه‌ای در مقایسه با سایر بخش‌های آموزش عالی، این بخش هنوز ضعیف‌ترین حلقه از زنجیره نظام‌های آموزشی به شمار می‌رود و برنامه‌ریزان و مجریان در تحقق بخشیدن به اهداف آموزشی در دانشجویان ناکام مانده‌اند. عدم موفقیت فارغ‌التحصیلان به کیفیت تدریس و نوع آمادگی آن‌ها و بی‌توجهی آموزش عالی به نیازهای

بازارکار و صنعت در طراحی و تنظیم محتوای برنامه‌های درسی مربوط می‌شود که نتوانسته است آن‌ها را برای زندگی در اجتماع آماده کند.

براساس تحلیل عاملی موانع اشتغال در دانشگاه‌ها، عامل پشتیبانی مهمترین عامل شناخته شده است؛ این عامل موانعی مثل کمبود امکانات و تجهیزات برای کار عملی، کمبود وسایل آموزشی و کمک آموزشی و نیز کمبود امکانات و تجهیزات را شامل می‌شود (Mohammadi and Malekpour, 2012). همچنین، پژوهش (Ezeani (2018) نشان می‌دهد که سیاست ضعیف دولت و سرمایه‌گذاری در آموزش‌های بی‌کیفیت و مهارت‌های پایین و عدم شایستگی فنی فارغ‌التحصیلان از جمله موانع اصلی برای اشتغال فارغ‌التحصیلان در نیجریه می‌باشد. نتایج پژوهش (Indranatha and Socardi (2023 حاکی از آن است که رایج‌ترین موانع شغلی در اندونزی شامل تجربه کاری محدود، سطوح مهارت و آموزش پایین و فرصت‌های شغلی اندک می‌باشد. از جمله چالش‌های آموزش عالی، که سبب ایجاد موانعی در ورود به بازارکار می‌شوند، می‌توان به روش‌های آموزشی نامناسب و اهداف غیرهمسو با خواسته‌های کارفرمایان اشاره کرد (Qaidi, 1994; Tai, 2003; Nikkho, 2007; Salimi, 2013; Jamali, 2015; Zawareh, 2015; Arbabi and Veisi, 2019; Babakhani, 2004; Shirvani, Barzegar et al. (2017), 2006; Amrai, 2000; Khalidi, 2008). Khanipour et al. (2015), Salehi Omran and Qasimzadeh (2013), Navidi and Barzegar (2014) و Barzegar (2014) نیز به چالش‌ها و نارسایی‌های متعددی در زمینه آموزش عالی از جمله رضایت‌بخش نبودن مهارت‌های دانش‌آموختگان فنی و حرفه‌ای با نیازهای جامعه و بازارکار، رضایت‌بخش نبودن امکانات کالبدی و فضای آموزشی و ضعف هماهنگی بین آموزش‌های نظری و عملی اشاره شده است. این در حالی است که بررسی ادبیات موضوع نشان می‌دهد که کیفیت آموزش و سرمایه‌گذاری‌های آموزشی در توسعه سرمایه انسانی حیاتی است (Netcoh, 2016; Lucas, 1988).

سوال پژوهشی دوم: چه عوامل ساختاری و فردی باعث ایجاد شکاف بین مهارت‌های فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و انتظارات کارفرمایان شده است و چگونه می‌توان این شکاف را کاهش داد؟

تحلیل پژوهش‌های انجام شده در رابطه با این سوال پژوهشی منجر به مضمون تحلیلی دوم یعنی «به کارگیرندگان فارغ‌التحصیلان» شد که دارای دو موضوع توصیفی (مهارت‌های اشتغال‌پذیری و مشارکت کارفرمایان و آموزش عالی) بود.

مهارت‌های اشتغال‌پذیری: مهارت‌های اشتغال‌پذیری اولین مضمون توصیفی بررسی شده در این مضمون تحلیلی می‌باشد. در قرن حاضر، اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان به یکی از ماموریت‌های اصلی دانشگاه‌ها تبدیل شده و از طرق مختلف هم در داخل و هم در خارج از

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

کلاس درس دنبال شده است. مؤسسات آموزش عالی در تلاشند که به فارغ‌التحصیلان مهارت‌هایی را آموزش دهند که با مهارت‌های مورد نیاز بازارکار مطابقت داشته باشد و نیز اشتغال‌پذیری آن‌ها را تقویت نماید. (Suleman et al., 2021)

در جهان امروزی تقاضا برای مهارت‌هایی که توانایی کار با سیستم‌های پیچیده را داشته باشند، به صورت قابل توجهی افزایش یافته است. به همین خاطر، سرمایه‌های انسانی یعنی نیروی کار ماهر در کنار سرمایه‌های مادی بخشی مهم و قابل توجه را در تولید و پیشرفت اقتصادی تشکیل می‌دهند. به عبارت دیگر، توسعه و پیشرفت در اقتصاد و بازار تا حد بسیار بالایی تحت تأثیر توانایی‌های فردی و گروهی در تولید و استفاده از دانش است. در الگوی سرمایه‌ی انسانی، افراد باید مهارت و توانایی به کارگیری فناوری‌های جدید و اجرای مهارت‌های کارآفرینانه، خلاق، نوآوری، تولید و بهره‌برداری از ایده‌های جدید را داشته باشند. در حقیقت، در این الگو نیروی انسانی دارای مهارت، اولویت داشته و تسلط به زبان خارجی، ریاضیات، مهارت‌های علمی و فناوری ارتباطات و اطلاعات از مؤلفه‌های اساسی موفقیت در این الگو می‌باشد (Salehi Imran and Rahmani Qahdrijani, 2012). برخی پژوهش‌ها نشان دادند که فارغ‌التحصیلان دانشگاهی فاقد مهارت‌های استخدامی، نظیر مهارت‌های نرم، هستند (Maqsoodi, 2013; Wagiran, 2008; Ahmad and Boheji, 2020). یافته‌های بعضی مطالعات بیانگر آن بودند که فارغ‌التحصیلان فاقد مهارت‌های مورد نظر کارفرمایان بوده یا مهارت‌های کسب شده آنان منطبق با نیازهای بازارکار نیست (Idris & Mbudai, 2016; Mohd Amin, 2016; Doper and Williams, 2011; Kilibi and Oussii, 2013; Radermacher and Valia, 2013; Bidwell, 2014; Jackson et al., 2016; Bilawal et al, 2017; Gauthier, 2020; Dosti et al., 2013; Aayati et al., 2014; Abbaszadeh et al., 2017).

Salehi Omran (2007) و Salehi et al. (2009) معتقدند دو مقوله آموزش مهارت‌های تخصصی و عمومی از ملزومات آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است ولی در حیطه آموزش عالی مهارت‌های عمومی مورد غفلت قرار گرفته است. Salehi (2021) Omran نیاز به انعطاف‌پذیر شدن و دارا بودن مهارت‌های متنوع و زیاد، (Levy & Murnane (1999) و Rainsbury et al. (2002) ارتباط و کارگروهی و Cumming (1988)، Ebert et al. (2020)، (1995) و Salehi Omran (2016) انعطاف‌پذیری، حل مسئله و ارتباطات بین فردی را از مهارت‌های اساسی اشتغال‌پذیری برشمرده‌اند.

با توجه به پژوهش ذکر شده، بین برنامه‌های درسی و مهارت‌های استخدامی مورد نیاز کارفرمایان شکاف وجود دارد. قابلیت استخدام عبارت است از مجموعه مهارت‌های رهبری، تفکر انتقادی، حل مسئله و مهارت‌های بین فردی که به فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در تضمین و حفظ شغل کمک می‌کند (McArthur et al., 2017; Ngat Chin, 2015; Puratashi and

et al., 2019; Rosenberg et al., 2012; Toledano- Zamani, 2019; Ornellas Hillage and O'Farrill, 2017). در همین رابطه Ornellas et al. (2019) به نقل از Pollard (1998) اظهار داشتند که در اشتغال پذیری سه توانایی به دست آوردن شغل اولیه، حفظ اشتغال و به دست آوردن شغل جدید، در صورت نیاز، مدنظر است. کارفرمایان فکر می کنند یک پاسخ ساده برای این چالش گنجاندن مهارت های استخدامی در برنامه های درسی فنی و حرفه ای است.

مشارکت کارفرمایان و آموزش عالی: دومین مضمون توصیفی بیان شده در این بخش مشارکت کارفرمایان و دست اندرکاران آموزش عالی برای تدوین برنامه های درسی بود. Wesley et al. (2017) بر هماهنگی بین دانشگاه و صنعت در تهیه برنامه های درسی تأکید کرده اند. Collet et al. (2015) توصیه می کنند که کارفرمایان و آموزش عالی شکاف مهارت ها را کاهش دهند و مهارت های اشتغال پذیری را، برای ایجاد فارغ التحصیلان آماده برای ورود به بازار کار، آموزش دهند. Sharifi Asadi Malafeh et al. (2018) معتقدند که اشتغال پذیری تنها وظیفه مؤسسات آموزش عالی نیست. در نتیجه، کارفرمایان باید مسئولیتی را به عهده بگیرند تا بدین طریق بتوانند تجارب کاری خود را، به منظور تهیه برنامه های درسی مؤسسات آموزشی، ارائه دهند. توجه به این مسئله مهم می تواند افزایش اشتغال پذیری را به دنبال داشته باشد (Jonck, 2017).

برای بهبود برنامه های درسی فنی و حرفه ای باید به طور منظم شایستگی های مورد نیاز مستخدمین صنعت مربوطه بررسی و به روز شود. به گفته Ayoubi et al. (2017), Sun Perera et al. and Song (2018), Quinn and Bozto-Hollywood (2019) (2017) شایستگی های صنعت و ایجاد برنامه های درسی باید به هم مرتبط باشند. Perera et al. (2017) پیشنهاد کردند که آموزش عالی باید با استخدام کنندگان همکاری کند تا به نفع فارغ التحصیلان دانشگاهی باشند. در این رابطه Collet et al. (2015) عدم معرفی شایستگی ها و مهارت های مورد نیاز استخدام کنندگان به وسیله کارفرمایان را مورد انتقاد قرار دادند. آن ها در مورد توسعه منابع و قابلیت ها و شایستگی های مورد تقاضای شرکت ها بحث می کنند و همکاری با آموزش عالی را در توسعه برنامه درسی بسیار مفید می دانند (Freiling, 2004).

Sullivan (2012) و Bohler et al. (2020) ضرورت فارغ التحصیلان فنی و حرفه ای را برای برآوردن نیازهای صنعت و کارفرمایان تشریح کردند. Sullivan (2012) با Bohler et al. (2020) موافق است که آموزش عالی باید دانشجویان توانمند با تفکر انتقادی، مهارت های فناوری و مهارت های نرم را ارائه کند. با توجه به پژوهش های Thompson et al. (2018), Hutchins (2016) و Singh and Singh (2019) شکاف اطلاعاتی میان ذینفعان وجود

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

دارد که منجر به دشواری آماده‌سازی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به عنوان نیروی کار می‌شود. Daud et al.(2011) و Wesley et al.(2017) همکاری بین برنامه‌ریزان درسی آموزش عالی و کارفرمایان از ضرورت‌های اساسی و الزامی است که فرایند استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را تسهیل می‌کند. به همین ترتیب، (Thang and Wongsurawat 2016) اظهار داشتند که فارغ‌التحصیلان دانشگاهی احساس می‌کنند که اگر بین کارفرمایان، که قابلیت‌های مورد نیاز استخدام را مشخص می‌کنند، و آموزش عالی تعامل نباشد فرایند استخدام آنان طولانی خواهد شد.

پژوهش‌های مختلف از تلاش مشترک همه ذینفعان برای رسیدگی به مشکل آماده سازی کافی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در جهت اشتغال‌پذیری حمایت کردند (Ayoubi et al., 2015; Thompson et al., 2018; and Devins et al., 2017). همچنین اشاره کردند که اگر ذینفعان درگیر در آموزش عالی در جهت آموزش فارغ‌التحصیلان از تلاش مشترک بهره ببرند، می‌توانند شایستگی‌های مد نظر خود را در آنها تقویت کرده و به کار بگیرند. در نتیجه، مشارکت کارفرمایان در یادگیری تجربی دانشجویان، نمونه‌ای از کاربرد نظریه سرمایه انسانی برای فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای است.

سوال پژوهشی سوم: تا چه اندازه برنامه‌های درسی دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای در پاسخگویی به نیازهای روزآمد بازار کار و توسعه مهارت‌های شغلی فارغ‌التحصیلان موفق بوده‌اند و چه عواملی در این زمینه نقش داشته‌اند؟

بررسی و تحلیل پژوهش‌ها در ارتباط با این سوال پژوهشی نیز منجر به سومین مضمون تحلیلی یعنی «برنامه‌درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای» شد. این مضمون تحلیلی نیز شامل دو مضمون توصیفی (یادگیری تجربی و توسعه و بروز رسانی برنامه‌درسی) بود:

یادگیری تجربی: یادگیری تجربی اولین مضمون توصیفی برای مضمون تحلیلی برنامه‌درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای بود. نتایج حاصل از گنجاندن روش‌های یادگیری تجربی در برنامه‌های درسی دانشگاه برای همه ذینفعان سودمند می‌باشد (Devins et al., 2015; Geary et al., 2010; Lambert, 2016; Laughton, 2011; Ngat Chin, 2015; Puratashi and Thompson, 2018; Zamani, 2019). این پژوهشگران معتقدند از طریق جمع‌آوری نیازها و مهارت‌های تجربی مورد نظر بازار کار می‌توان برنامه‌های درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای را تقویت کرد تا اهداف یادگیری، که منعکس کننده نیاز استخدام‌کنندگان است، را در آن بگنجانند. از آنجایی که کارفرمایان دائماً با همدیگر در رقابتند، آموزش عالی می‌تواند با تربیت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی مطابق با معیارهای استخدام‌کنندگان و رهبران صنعت، ارزشمندی آموزش‌های خود را افزایش دهد. بنابراین، تدارک برنامه‌های یادگیری تجربی کمک

می‌کند تا از فارغ‌التحصیلان به طور کارآمد استفاده شده و در عین حال به حفظ رقابت پذیری در بازار کار نیز یاری می‌رساند.

پژوهشگران روش‌هایی را برای بهبود برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها مورد بحث قرار دادند تا به دانشجویان اجازه دهند مفاهیم و نظریه‌های جمع‌آوری شده در برنامه‌های مربوط به خود را تمرین کنند. در نتیجه، استفاده از یادگیری تجربی در برنامه‌های درسی دانشگاه سبب می‌شود تا دانشجویان مهارت‌های قابل انتقال مانند تکنیک‌های نوشتاری مناسب، توجه به جزئیات و رویکرد یادگیرنده محور را برای افزایش قابلیت استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با معرفی یک سناریوی یادگیری معتبر ارائه کردند. این سناریوها بر زمینه‌ها و فعالیت‌های معتبر، دسترسی به عملکردهای متخصصین و مدل‌سازی فرآیندها، نقش‌ها و دیدگاه‌های متعدد، ساخت مشارکتی دانش و تأمل و ارزیابی معتبر متمرکز بود (Ornellas et al., 2019). (Phelan (2011 معتقد است که یادگیری تجربی می‌تواند شکاف میان تئوری و عمل را کاهش داده و مهارت‌های اشتغال‌پذیری و درک فارغ‌التحصیلان از شایستگی‌های آموخته‌شده در برنامه‌های مربوطه خود را افزایش دهد.

در برخی از پژوهش‌ها به وضوح مشاهده شد که یکی از راهکارهای مؤثر برای توسعه اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان، طراحی برنامه‌درسی تجربی و مهارت‌محور است. در همین رابطه، یافته‌های (Ismail et al. (2019 و (Horn & Weko (2006 نشان دادند که اساتید و کارفرمایان تأکیدشان بر این بود که برنامه‌های درسی باید مهارت‌محور و متناسب با نیازهای جامعه طراحی شوند. همچنین، آنان معتقد بودند که آموزش به عنوان یک ابزار مهم و مؤثر برای توسعه مهارت‌های اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان به شمار می‌رود که آموزش‌های عملی و شغلی از جمله این آموزش‌هاست. (Ismail et al. (2019 همچنین در پژوهشی نشان دادند که برنامه‌درسی نظام آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای مالزی مجهز به مهارت‌های اشتغال‌پذیری از جمله مهارت‌های اصلی، مهارت‌های عمومی و ویژگی‌های فردی است که به توسعه نیروی انسانی مالزی و اشتغال کامل فارغ‌التحصیلان کمک می‌کند. در حالی که برنامه‌درسی نظام آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای نیجریه با مهارت‌های اشتغال‌پذیری ادغام نشده است که در بروز فقر و نرخ بالای بیکاری فارغ‌التحصیلان نیجریه در تمام سطوح آموزشی، از جمله در سطوح متوسطه و عالی، نقش دارد. در مجموع، زمانی که برنامه‌های درسی دانشگاه فنی و حرفه‌ای اصول و شیوه‌های توسعه پایدار را در بر می‌گیرد، آمادگی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برای برآوردن نیازهای صنعت افزایش می‌یابد.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

توسعه و بروز رسانی برنامه‌درسی: توسعه و بروز رسانی برنامه‌درسی دومین موضوع توصیفی بیان شده در این بخش می‌باشد. برای توسعه بهتر برنامه‌های درسی می‌توان از ایجاد ارتباط میان رهبران صنعت و مؤسسات آموزش عالی استفاده کرد. ورود فارغ‌التحصیلان و رهبران صنعت برای همکاری در ایجاد یک برنامه‌درسی جامع و متنوع که نیازهای صنعت را برآورده می‌کند، ضروری است. برنامه‌های درسی فنی‌وحرفه‌ای را می‌توان با استفاده از روش‌های مشارکتی، برای بهره‌مندی فارغ‌التحصیلان توسعه داد. در همین راستا، (Cheng et al. (2016 و Prestwich & Kim (2007) از اتکای شدید برنامه‌های درسی به مفاهیم نظری و محتوای محض انتقاد کردند. به علاوه، (Pouratshi (2017 کیفیت بخشی به محتوای درسی، آموزش و ارتباطات فردی را از مؤلفه‌های مؤثر در اشتغال دانشجویان برشمرده است.

بیکاری دانش‌آموختگان آموزش عالی متأثر از علل گوناگونی از قبیل ناکارآمدی برنامه‌های درسی و دوره‌های آموزشی دانشگاه‌ها برای تربیت نیروی انسانی توانمند و ماهر است (Ketabdar et al., 2012; Farastkhah, 2012; Diba Vajari et al., 2011; Hosseinglizadeh, 2012; Khosroipour and Monajemzadeh, 2010; Saeidi Rezvani et al., 2010; Book, 2020; Moss-Pech, 2021; Finley, 2023; Norton, 2008).

(Hosseini Lergani (2018 برنامه درسی نوآورانه را شامل ابعادی چون نوگرایی، جامعه‌گرایی، تحول‌گرایی، پیچیدگی، کمال‌گرایی، بازارمحوری، ارزش‌گرایی، نیازمحوری و ارتباط محوری می‌داند و تأکید می‌کند که برخی از مهمترین پیامدهای اجرای برنامه‌درسی نوآورانه، توانمندسازی فراگیران، توسعه کارآفرینی، افزایش ارتباط دانشگاه با بازارکار و صنعت و دستیابی به توسعه پایدار همه جانبه است.

این پژوهش تاکنون ساختارها و ذینفعان درگیر در استخدام فارغ‌التحصیلان فنی‌وحرفه‌ای را مورد بحث قرار داده است. یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌کند که استخدام‌کنندگان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در طراحی و تدوین برنامه‌های درسی فنی‌وحرفه‌ای مشارکت داده شوند. در همین زمینه، (Lambert (2016 موافق بود که استخدام‌کنندگان باید نقش فعالی در ایجاد و تحول برنامه‌های درسی داشته باشند. تغییر برنامه‌های درسی و همسو کردن آنها با تقاضاهای صنعت و بازار، برای همه ذینفعان درگیر سودمند خواهد بود (Rudy et al., 2016) and (Rosenberg et al. (2012), (Ropes (2015), (Devins et al. (2015) و (Mustata et al. (2013 اشاره کردند که یکی از دلایل اینکه استخدام‌کنندگان باید زودتر در فرآیند تدوین برنامه‌درسی شرکت داده شوند این است که با این کار فارغ‌التحصیلان بهتر و راحت‌تر می‌توانند وارد بازارکار و صنعت شوند.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، می‌توان نتیجه گرفت که شکاف موجود بین برنامه‌های درسی دانشگاه‌های فنی‌وحرفه‌ای و نیازهای واقعی بازارکار، یکی از چالش‌های اصلی

حوزه آموزش عالی است. بسیاری از فارغ‌التحصیلان فاقد مهارت‌های نرم و فنی مورد نیاز صنایع هستند و ارتباط بین دانشگاه‌ها و صنایع به اندازه کافی قوی نبوده و از این رو، برنامه‌های درسی با توجه به نیازهای واقعی بازار کار طراحی نمی‌شوند. همچنین، بسیاری از برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها با تغییرات سریع فناوری و بازار کار همگام نشده‌اند و دانشجویان به اندازه کافی فرصت ندارند تا مهارت‌های خود را در محیط‌های واقعی اشتغال به کار گیرند. با توجه به یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد های زیر برای بهبود تطابق برنامه‌های درسی دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار ارائه می‌شود:

ایجاد سامانه جامع اطلاعات بازار کار: راه‌اندازی یک سامانه جامع که به صورت مداوم اطلاعات مربوط به نیازهای شغلی، مهارت‌های مورد نیاز در صنایع مختلف و روندهای بازار کار را جمع‌آوری و تحلیل کند. این سامانه می‌تواند به عنوان یک مرجع برای دانشگاه‌ها، صنایع و دانشجویان عمل کرده و به آن‌ها در تصمیم‌گیری‌های آگاهانه کمک کند.

توسعه همکاری‌های دانشگاهی و صنعتی: افزایش تعامل بین دانشگاه‌ها و صنایع از طریق برگزاری کارگاه‌های مشترک، بازدیدهای صنعتی، ایجاد مراکز مشترک تحقیقاتی و تبادل دانشجو و استاد می‌تواند به بهبود تطابق برنامه‌های درسی با نیازهای بازار کار کمک کند.

بروزرسانی مداوم برنامه‌های درسی: برنامه‌های درسی باید به صورت دوره‌ای مورد بازبینی و به‌روزرسانی قرار گیرند تا با تغییرات سریع فناوری و بازار کار همگام شوند. برای این منظور می‌توان از نظرات کارشناسان صنعت، فارغ‌التحصیلان و دانشجویان استفاده کرد.

تقویت مهارت‌های نرم و فنی فارغ‌التحصیلان: علاوه بر آموزش‌های فنی، باید به آموزش مهارت‌های نرم مانند ارتباط موثر، کارگروهی، حل مسئله و خلاقیت نیز توجه شود. همچنین، فراهم کردن فرصت‌های یادگیری عملی برای دانشجویان در محیط‌های واقعی کار می‌تواند به تقویت مهارت‌های فنی آن‌ها کمک کند.

ترویج فرهنگ کارآفرینی: ایجاد مراکز نوآوری و کارآفرینی در دانشگاه‌ها و حمایت از طرح‌های دانشجویی می‌تواند به افزایش توانایی فارغ‌التحصیلان در ایجاد کسب‌وکارهای جدید و حل مشکلات جامعه کمک کند.

ایجاد دوره‌های کوتاه‌مدت تخصصی: برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت تخصصی و مهارتی می‌تواند به ارتقای سطح دانش و مهارت فارغ‌التحصیلان و شاغلان کمک کرده و آن‌ها را برای ورود به بازار کار آماده کند.

حمایت از پژوهش‌های کاربردی: حمایت مالی از پژوهش‌هایی که به طور مستقیم به حل مشکلات صنایع می‌پردازند، می‌تواند به تقویت ارتباط بین دانشگاه‌ها و صنایع کمک کند.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

اجرای این پیشنهادات نیازمند همکاری و تعامل همه ذینفعان از جمله دانشگاه‌ها، صنایع، دولت و دانشجویان است. با ایجاد یک اکوسیستم آموزشی کارآمد و پاسخگو به نیازهای بازارکار، می‌توان به تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر و توسعه اقتصادی کشور کمک کرد.

- Abbaszadeh, Saeed, and Shahi, Sakineh, and Mehralizadeh, Yadaleh (2017). Suitability of training in technical and vocational schools with educational needs of small industries in Ahvaz city. *Educational Planning Studies*, 7(14), 48-70. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=513523> {in persian}
- Abdullahi, Hossein (2015). Evaluation of experienced mechanisms of communication between formal technical and vocational education and labor market in Iran. *Research in curriculum planning*, 13(49), 152-167. {in persian}
- Abidin, N., & Daud, S. (2012). Personality traits: Business versus technical graduates. *Communications of the IBIMA*, 2012, 1. {in persian}
- Afrozmenesh, legend; Shamsai, Hamidreza (2014). Investigating the impact of Khorasan Razavi technical and vocational training on the employment of the learned skills. *Skill Education*, 3(9), 55-65. SID. <https://sid.ir/paper/256013/fa> {in persian}
- Afshari, Taheri, Hosseini, Sayedah Saada (2014). Identification and analysis of barriers to employment in technical and vocational university from the point of view of master's students in Tehran. *Management and planning in educational systems*, 8(2), 105-118 {in persian}
- Ahmed, D., & Buheji, M. (2020). Foresight of coronavirus (COVID-19) opportunities for a better world. *American Journal of Economics*, 10(2). <https://doi.org/10.5923/j.economics.20201002.05> {in persian}
- Alanazi, A. S., & Benlaria, H. (2023). Bridging higher education outcomes and labour market needs: A study of jouf university graduates in the context of vision 2030. *Social Sciences*, 12(6), 360.
- Aljohani, N. R., Aslam, A., Khadidos, A. O., & Hassan, S. U. (2022). Bridging the skill gap between the acquired university curriculum and the requirements of the job market: A data-driven analysis of scientific literature. *Journal of Innovation & Knowledge*, 7(3), 100190.
- Amani, Farid (2008). Evaluation of informal technical and vocational training courses in North Khorasan province during 1385-1380, *a research project of the General Department of Technical and Vocational Education of North Khorasan*. {in persian}
- Amrai, Ali (2001). Investigating ways of attracting and tending to technical and professional fields in Lorestan province, Master's thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, *Allameh Tabatabai University*. {in persian}
- Antcliff, V., Baines, S., & Gorb, E. (2016). Developing your own graduate employees: Employer perspectives on the value of a degree apprenticeship. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 6(4), 378-383.
- Arbabi Z, veicy R. *Identify and measure the factors affecting employee productivity*. 3 2019; 14 (14) :109-119

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

URL: <http://nqpc.ir/article-1-254-fa.html>

Asar, Shokrallah, Jalalpour, Sheila, Ayoubi, Fatemeh, Rahmani, Mohammad Reza and Rezaian, Mohsen (2015). Prisma, Preferred Items in Reporting Systematic Review Articles and Meta-Analysis. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*, 15, 63-80. {in persian}

Ashraf Zadeh, Murad Ala; Layla, Chaldee; Alireza, Aghajani; Mursa, Hossein; Hashem Zahi, Nowruz (2019). Sociological survey of technical and professional education and associate degree (study case: graduates of Tehran city). *Iranian Political Sociology Monthly*, 3(4), 2513-2562. doi: 10.30510/psi.2022.351045.3707 {in persian}

Attarnia, Ahmed; Abbasi, Hamida; Ali Mohammadi, Ruqiya (2022). Assessing the educational needs of the labor market for graduates of open fields in technical and vocational education in Qom province. *Human Capital Empowerment Journal*, 4(1), 43-53. {in persian}

Attarnia, Ahmed; Khanifar, Hossein; Rahmati, Mohammad Hossein; Jandaghi, Gholamreza (2013). Investigating the status of policy formulation in the informal vocational education system of Iran. *Scientific Journal "Organizational Culture Management"*, 12(2), 345-374. doi: 10.22059/jomc.2014.51187 {in persian}

Ayiti, Mohsen, and Fathi, Mitra (2013). Examining the relationship between the curriculum (general skills) of technical and professional education with the needs of the labor market of Birjand city. *Skills training*, 2(8), 93-110.

<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=261862> {in persian}

Ayoubi, R. M., Alzarif, K., & Khalifa, B. (2017). The employability skills of business graduates in Syria Do policymakers and employers speak the same language? *Education and Training*, 15(1), 61-75. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2015-0094> {in persian}

Babakhani, Haider (2013). Examining the weaknesses and strengths of the knowledge branch in terms of content, facilities, and implementation methods in Semnan province from the point of view of teachers and officials, *Master's thesis, University of Tehran*. {in persian}

Bae, H., Polmear, M., & Simmons, D. R. (2022). Bridging the gap between industry expectations and academic preparation: civil engineering students' employability. *Journal of civil engineering education*, 148(3), 04022003.

Bande, S., & Faremi, Y. (2012). An investigation into the challenges facing the implementation of technical college curriculum in South West, Nigeria. *Journal of Education and Practice*, 3(12), 8-13. {in persian}

Barzegar, Mahmoud (2011). Investigating the employment status of computer and electronics graduates in the field of work and knowledge in Tehran, *Tehran Education Organization*. {in persian}

Barzegar, Mahmoud; Ali Asgari, Majid; Navidi, Ahad; Attaran, Mohammad (2017). Evaluating the external effectiveness of the

- curriculum of selected fields of technical and professional branches: the employment status of male graduates. *Educational Innovations*, 17(65), 151-169. SID. <https://sid.ir/paper/75405/fa> {in persian}
- Belderbos, T. (2020). The employability of international branch campus graduates: evidence from Malaysia. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 10(1), 141-154.
- Belwal, R., Priyadarshi, P., & Al Fazari, M. H. (2017). Graduate attributes and employability skills: Graduates' perspectives on employers' expectations in Oman. *International Journal of Educational Management*.
- Bharvad, A. J. (2010). Curriculum evaluation. *International Research Journal*, 1(12), 72-74.
- Bidwell, A. (2014, September 9). *Employers want more college graduates for lower level jobs*. US News. <https://www.usnews.com/news/articles/2014/09/09/report-employers-want-more-college-graduates-for-lower-level-jobs>
- Bohler, J. A., Larson, B., Peachey, T. A., & Shehane, R. F. (2020). Evaluation of information systems curricula. *Journal of Information Systems Education*, 3(1), 232–243. <https://aisel.aisnet.org/jise/vol31/iss3/7>
- Bok, D. (2020). Higher expectations: Can colleges teach students what they need to know in the 21st century?.
- Cheng, R., Lourenço, F., & Resnick, S. (2016). Educating graduates for marketing in SMEs An update for the traditional marketing curriculum. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 23(2), 495–513. <https://doi.org/10.1108/JSBED-09-2014-0153>
- Chizari, Amir Hossein, Sharzai, Gholam Ali, and Keramatzadeh, Ali. (2005). Determining the economic value of water with an ideal planning approach (Case Study: Barzu Shirvan Dam). *Economic Research*, -(71), 39-66. SID. <https://sid.ir/paper/۱۲۰۸۸/en> {in persian}
- Collet, C., Hine, D., & du Plessis, K. (2015). Employability skills: Perspectives from a knowledge-intensive industry. *Education and Training*, 57(5), 532–559. <https://doi.org/10.1108/ET-07-2014-0076>
- Cruzes, D. S., & Dyba, T. (2011). Recommended steps for thematic synthesis in software engineering. *2011 International Symposium on Empirical Software Engineering and Measurement*, 275–284. <https://doi.org/10.1109/ESEM.2011.36>
- Cumming, J. (1988). Employer and educator expectations for youth: Fostering the need for greater collaboration and development. *British Journal of Education and Work*, 2(2), 15-25.
- Daud, S., Abidin, N., Sapuan, N. M., & Rajadurai, J. (2011). Enhancing university business curriculum using an importance-performance approach. *The International Journal of Educational Management*, 25(6), 545–569. <http://dx.doi.org/10.1108/09513541111159059>
- Demissie, M. M., Herut, A. H., Yimer, B. M., Bareke, M. L., Agezew, B.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

- H., Dedho, N. H., & Lebeta, M. F. (2021). Graduates' unemployment and associated factors in Ethiopia: analysis of higher education graduates' perspectives. *Education Research International*, 2021, 1-9.
- Devins, D., Ferrández-Berruoco, R., & Kekale, T. (2015). Educational orientation and employer influenced pedagogy: Practice and policy insights from three programmes in Europe.
- Diba Vajari, Talat; Yemeni Dozi Sarkhabi, Mohammad; Arefi, Mehboobeh; Fardanesh, Hashem (1390). Conceptualization of curriculum planning models of higher education (experiences and achievements), *research quarterly in curriculum planning, eighth year*, 2 (30).
- Dosti, Homan; Khorasani, Abaslat; Mohammadbeigi, Yazdan (1392). Evaluating the effectiveness of skill-based training in the industry sector. *Iranian Engineering Education Quarterly*, 58-65. {in persian}
- DuPre, C., & Williams, K. (2011). Undergraduates' Perceptions of Employer Expectations. *Journal of Career and Technical Education*, 26(1), 8-19.
- Ebert, R. J., & Griffin, R. W. (2020). *Business essentials*. Pearson.
- Edeigba, J. (2022). Employers' expectations of accounting skills from vocational education providers: The expectation gap between employers and ITPs. *The International Journal of Management Education*, 20(3), 100674.
- Elwani, Seyyed Mehdi, Boudelai, Hassan, Gharib Gerkan, Mona (2013). Challenges and suggestions (solutions) in the conceptual development of entrepreneurship. *Technology Development Quarterly*, 29(8), 1-10.
- Ezeani, E. (2018). Barriers to graduate employment and entrepreneurship in Nigeria. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 10(3), 428-446.
- Fallah Haghghi, Negin, Razavi, Seyed Mustafa, Razwanfar, Ahmad, Kalantari, Khalil (2013). Assessment of faculty members' views on the challenges of becoming entrepreneurs in Iran's agricultural colleges. *Scientific Journal "Organizational Culture Management"*, 12(2), 325-343. doi: 10.22059/jomc.2014.51186 {in persian}
- Farangi, Maryam, Fathi, Mohammad, and Nadir Khanlou, Samira. (2011). Examining the role of skill training in human resource empowerment. *Skill Education*, 1(2), 103-122. SID. <https://sid.ir/paper/255987/fa> {in persian}
- Farangi, Maryam; Ghofrani, Mohammad; Khareabi, Asghar (2012). Examining the relationship between the content of the wood industry curriculum and the needs of the work environment. *Education Technology (Technology and Education)*, 7(3), 189-197. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=190722> {in persian}
- Farstakhah, Maqsood. (2022). Examining the interaction pattern of higher education and university with other production and service systems. *Research and Planning Quarterly in Higher Education*, 16(3), 45-64. {in

persian}

Fathi Vajargah, Koresh, Musapour, Nematullah, and Yadgarzadeh, Gholamreza (2016). *Higher education curriculum planning* (an introduction to concepts, perspectives and models). Tehran: Khaneh Mehraban Publishing House{in persian}

Finley, A. P. (2023). The Career-Ready Graduate: What Employers Say about the Difference College Makes. *American Association of Colleges and Universities*.

Freiling, J. (2004). A competence-based theory of the firm. *Management Revue*, 15(1), 27–52. <https://doi.org/10.5771/0935-9915-2004-1-27>

Gauthier, T. (2020). The value of microcredentials: The employer's perspective. *The Journal of Competency-Based Education*, 5(2), e01209.

Geary, W., Kutcher, E. J., & Porco, B. M. (2010). Partnering with practice: Staffing to achieve excellence in accounting education. *Issues in Accounting Education*, 25(2), 199–213. <https://doi.org/10.2308/iace.2010.25.2.199>

Groenewald, T. (2018). Memos and memoing. *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*, 2, 505–506. <https://doi.org/https://www.doi.org/10.4135/9781412963909.n260>

Hasingolizadeh, Rizvan (2011). The basic requirements of university-industry interaction: with the approach of knowledge management, *Iranian Engineering Education Quarterly, Piyapi*, (54), 201{in persian}

Heimler, R., Rosenberg, S., & Morote, E. S. (2012). Predicting career advancement with structural equation modelling. *Education+ Training*, 54(2/3), 85-94.

Heibat Alahpour, Zahra; Mehr Alizadeh, Yadala; Barkat, Gholamhossein; Nasiri, Maria (2019). Presenting the model of human resource development strategies in the era of the fourth industrial revolution in chemical companies located in the industrial towns of Ahvaz city. *Educational Planning Studies*, 8(16), 177-202. doi: 10.22080/eps.2021.2833

Hijazi, Asad, Noh Ebrahim, Abdur Rahim, Behrangi, Mohammad Reza, and Zainabadi, Hassan Reza (2012). Entrepreneurship education in higher education: challenges and strategies. *Skill Education*, 1(5), 53-65. SID. <https://sid.ir/paper/255936/fa>{in persian}

Hillage, J., & Pollard, E. (1998). *Employability: developing a framework for policy analysis* (Vol. 107). London: DfEE.

Horn, L., & Weko, T. (2009). On track to complete?: a taxonomy of beginning community college students and their outcomes 3 years after enrolling: 2003-04 through 2006. *Washington, DC: National Center for Education Statistics, Institute of Education Sciences, US Department of Education*.

Hosseini Largani, Seyedah Maryam. (1401). Designing an innovative curriculum model in Iran's higher education system: a qualitative study.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

Research and Planning Quarterly in Higher Education, 25(3), 27-49. {in persian}

Huang, X., Cao, J., Zhao, G., Long, Z., Han, G., & Cai, X. (2022). The employability and career development of finance and trade college graduates. *Frontiers in psychology*, 12, 719336.

Hutchins, A. L. (2016). Beyond resumes: LinkedIn for marketing educators. *Journal of Research in Interactive Marketing*, 10(2), 137-147. <https://doi.org/10.1108/JRIM-12-2015-0099>

Idris, A., & Mbudai, Y. (2017). Technical and vocational education: Challenges towards youths empowerment in Kano State-Nigeria. *Journal of Technical Education and Training*, 9(1).

Inderanata, R. N., & Sukardi, T. (2023). Investigation study of integrated vocational guidance on work readiness of mechanical engineering vocational school students. *Heliyon*, 9(2).

Ismail, W. O. A. S. W., Hamzah, N., Fatah, I. Y. A., & Zaharim, A. (2019, December). Professional skills requirement of mechanical engineers. In *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* (Vol. 697, No. 1, p. 012016). IOP Publishing.

Jackson, K., Lower, C. L., & Rudman, W. J. (2016). The crossroads between workforce and education. *Perspectives in health information management*, 13(Spring).

Jafari Harandi, Reza (2014). Examining the external efficiency of technical and professional university. *Educational Measurement and Evaluation Quarterly*, 9, 198-173. {in persian}

Jafari Harandi, Reza. (2018). Evaluation of the external efficiency of Qom University undergraduate graduates based on indicators of employment status and continuing education. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 9(27), 201-231. SID. <https://sid.ir/paper/368563/fa>{in persian}

Jalilian, Sohaila; Mehr Alizadeh, Yadaleh; Marashi, Seidmansour (2016). Examining the degree of conformity of technical and vocational education with the educational needs of the industries in Khorram city. *New Approaches in Educational Management*, 8(1(29)), 131-149. SID. <https://sid.ir/paper/504139/fa>{in persian}

Jamali Zawara, Betul, Nili, Mohammad Reza, and Shadfar, Hurriye (2015). Explain Entrepreneurial Curriculum Elements in Technical and Professional Education. *Quarterly Learning Quarterly*, 12, 21-7{in persian}

Jonck, P. (2017). Graduate employability skills within the public service: A South African case. *The Independent Journal of Teaching and Learning*, 12(2), 64-77.

Jordan, C., & Bak, O. (2016). The growing scale and scope of the supply chain: a reflection on supply chain graduate skills. *Supply Chain Management: An International Journal*, 21(5), 610-626.

- Karmi, Morteza, Momeni Mehmoui, Hossein (2018). Global labor market and its impact on curriculum design. *Iranian Curriculum Studies Quarterly*. Sixth year, number 21, 67-100
- Kaviani, Hassan, and Nasr, Ahmadreza. (2015). Synthesis of the challenges of the country's higher education curricula in the last decade and future solutions. *Higher Education Curriculum Studies*, 7(13), 7-32. SID. <https://sid.ir/paper/219518/fa>{in persian}
- Keshti Arai, Narges, Yousefi, Alireza, and Mousavi, Soheila (2011). Matching the needs of the industry sector with technical and vocational education of girls' and boys' conservatories (case study of Flowerjan city). *Bimonthly scientific-research journal of a new approach in educational management*, 3(10), 119-138. {in persian}
- Ketabdar, Majidreza, Arasteh, Hamidreza, Abdulahi, Bijan, and Zainabadi, Hassan Reza. (2022). Identifying the dimensions and components of the country's universities' response to the labor market (review). *Culture and Health Promotion*, 6(1), 172-179. SID. <https://sid.ir/paper/1081895/fa>{in persian}
- Khajeh Shokohi, Alireza; Abbasi, Musyib; Khoshfar, Gholamreza (1391). Investigating the effectiveness of technical and vocational training in the employment of trained forces in Golestan province. *Skill Education*, 1(1), 103-116. SID. <https://sid.ir/paper/255974/fa>{in persian}
- Khalidi, Mohammad (2008), evaluation of the effectiveness of technical and vocational education, conservatories and scientific and applied courses, separately from private and government, *in the employment of the research project of the Institute of Labor and Social Security*. {in persian}
- Khanipour, Umm al-Binin, Tajuddin, Abdul Rahim, Akhli, Seyyed Mohammad Farshid, Zirak Abdarlou, Ali, and Navidi, Mohammad Ali. (2015). Technical and vocational education system in skill training, employment and sustainable development. *Skill training and employment conference*. SID. <https://sid.ir/paper/834288/fa>{in persian}
- Khosravipour, Bahman, & Manjemzadeh, Zohra. (1390). The point of view of graduate students of Ramin University of Agriculture and Natural Resources regarding the factors and obstacles effective in entrepreneurship and employment of agricultural graduates. *Economic Research and Agricultural Development of Iran*, 42(1), 105-116. {in persian}
- Klibi, M. F., & Oussii, A. A. (2013). Skills and attributes needed for success in accounting career: Do employers' expectations fit with students' perceptions? Evidence from Tunisia. *International Journal of Business and management*, 8(8), 118.
- Kohnkhaki, Samira, Rahimi, Fatemeh, and Ghaffari, Behzad. (2021). Providing a model of knowledge-based and job-creating production based on technical-professional skills (case study: Technical and Vocational Education Organization). *Skills training*, 10(37), 7-34. SID.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

<https://sid.ir/paper/958928/fa>{in persian}

Lambert, S. (2016). Are current accountability frameworks appropriate for degree apprenticeships? *Higher Education, Skills and Work - Based Learning*, 6(4), 345–356. <http://dx.doi.org/10.1108/-HESWBL-05-2016-0027>

Laughton, D. J. (2011). CETL for employability: identifying and evaluating institutional impact.

Lee, S., Jung, J., Baek, S., & Lee, S. (2022). The relationship between career decision-making self-efficacy, career preparation behaviour and career decision difficulties among South Korean college students. *Sustainability*, 14(21), 14384.

Levy, F., & Murnane, R. J. (1999). Are there key competencies critical to economic success. *An economic perspective (contribution to project Definition and Selection of Competencies: Theoretical and Conceptual Foundations (DeSeCo))*.

Lucas, R. E. (1988). On the mechanics of economic development. *Journal of Monetary Economics*, 22, 3–42. <https://ssrn.com/abstract=227120>

Maqemi, Seyed Mohammad, Khanifar, Hossein, Ardibehesht, Mohammad Mahdi, and Sharifi, Seyed Mehdi (2017). Providing a skill-based training model for the development of media entrepreneurship. *Entrepreneurship Development*, 11(4), 681-700. {in persian}

Maqsoodi, Fereshte (2013). The role of vocational training in the country's economy and business development. *Work and Society*, 17(5), 40-47. {in persian}

McArthur, E., Kubacki, K., Pang, B., & Alcaraz, C. (2017). The employer's view of "work-ready" graduates: A study of advertisements for marketing jobs in Australia. *Journal of Marketing Education*, 39(2), 82–93. <http://dx.doi.org/10.1177/0273475317712766>

McLaughlin, M. (1995). Employability Skills Profile: What Are Employers Looking For?.

Mehdizadeh, Hossein; Moradanjadi, Homayun; Shiri, Nemat Elah, and Rostamnia, Amin (1400). Investigating the effectiveness of skill training in training local skilled workers (technicians) in the field of oil, gas and petrochemicals in Ilam province. *Skills training*, 9(36), 67-86. SID. <https://sid.ir/paper/965261/fa> {in persian}

Mehr Alizadeh, Yadala; Shahi, Sakineh; Tarin, Hamed (2019). Analyzing the foundations and developments of technical and professional universities in the light of the fourth industrial revolution. *Iran's higher education*. 12 (3): 45-79 {in persian}

Mehr Alizadeh, Yadala; Song, Wali Elah; Shahi, Sakineh (2013). Pathology of the internal and external factors of the technical and professional system of Khuzestan province in the framework of the goals and expectations of the comprehensive system of skill and technology education. *Research in educational systems*, 6(17), 71-106. {in persian}

Moghipi, Seyyed Mohammad, Khanifar, Hossein, May, Mohammad Mehdi, and Sharifi, Seyyed Mehdi (2019). Providing a skill -based training model for media entrepreneurship development. *Entrepreneurial Development*, 11 (4,) 700 -681. {in persian}

Mohammad Shafi, Mehbooba; Nistani, Mohammadreza; Mirshah Jafari, Seyyed Ibrahim; Tagvai, Vida (2019). Evaluation of the quality of the curriculum in skill training; Case study: Department of Architecture, Shariati Technical and Vocational College, Tehran. *New Educational Approaches*, 15(1), 79-102. doi: 10.22108/nea.2020.122481.1461 {in persian}

Mohammadi, Fawad; Malekpour, Ali (2012). Examining the fields and barriers to employment of university graduates; Bachelor's Degree in Humanities, Bijar City, *Work and Society Journal, Khordad* 2013, No. 157. {in persian}

Mohammadpour, Ahmed (2012). Anti-Method Qualitative Research Method Book - Volume 1 (Logic and Design in Qualitative Methodology), *Sociologists Publications*. {in persian}

Mohd Amin, J. B. (2016). Quality assurance of the qualification process in TVET: Malaysia Country, 7, 1-12. Online: http://www.tvetonline.asia/issue7/mohdamin_tvet7.pdf (retrieved 11.11. 2016).

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., & Altman, D. G. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *BMJ*, 339, b2535. <https://doi.org/10.1136/bmj.b2535>.

Momeni Mahmoudi, Hossein, Kazempour, Ismail, and Tafreshi, Mohammad (2011). Merit -based curriculum planning; A favorable strategy for developing basic competencies. *Education Strategies in Medical Sciences*, 4 (3), 149-143. {in persian}

Moqar, Morteza and Kaderi, Mozghan and Timuri, Zahra (2014), study of the impact of entrepreneurship on economic and social development, *National Conference on Entrepreneurship and Sustainable Development, Babolsar*, <https://civilica.com/doc/392004> {in persian}

Moss-Pech, C. (2021). The career conveyor belt: How internships lead to unequal labor market outcomes among college graduates. *Qualitative Sociology*, 44, 77-102.

Murgor, T. K. (2013). Relationship between Technical and Vocational Acquired Skills and Skills Required in Job Market; Evidence from TVET Institutions, Uasin Gishu County, Kenya. *Journal of Education and Practice*, 4(19), 77-83.

Mustata, R. V, Bonaci, C. G., Hintea, C., & Neamtu, B. (2013). Business education for sustainable development: the case of Romanian universities. *Amfiteatru Economic*, 15, 802-818.

http://sfx.umd.edu/uc?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:journal&genre=

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

Navidi, Ahad, and Barzegar, Mahmoud (2011). Evaluation of technical and professional training associate courses. *Educational Innovations Quarterly*, 42, 186-161.

Netcoh, S. (2016, January 19). *The strengths and limitations of human capital theory in educational research and policymaking*. Crosscutting Conversations in Education. <https://blog.uvm.edu/cessphd/2016/01/19/the-strengths-and-limitations-of-human-capital-theory-in-educational-research-and-policymaking/>

Ngat-Chin, L. (2015). Towards an integrated academic assessment: closing employers' expectations? *Education & Training*, 57(2), 148–169. <http://dx.doi.org/10.1108/ET-08-2013-0102>

Nikkho, Gholam Haider (2008). Evaluation of the quantity and quality of non-formal technical and vocational training courses from the point of view of managers, trainers, educational experts and trainees of the General Directorate of Technical and Vocational Education of East Azerbaijan Province in 1386 1385, *research project: General Directorate of Technical and Vocational Education of Azerbaijan Province Eastern*. {in persian }

Nyerere, J. (2009). Technical and vocational education and training (TVET) sector mapping in Kenya. *Amersfoort: Edukans Foundation*.

Olori, G. I., & Olori, C. N. (2018). Strategies and Challenges for Empowering Youth through Technical Vocational Education and Training Programme in Rivers Stat: Benchmark Journals. *African Journal of Educational Assessors*, 6(1), 121-131.

Ornellas, A., Falkner, K., & Stålbrandt, E. E. (2019). Enhancing graduates' employability skills through authentic learning approaches. *Higher Education, Skills and Work - Based Learning*, 9(1), 107–120. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-04-2018-0049>

paseban, Mohammad (2015). Strategies to increase the motivation of industry managers to participate in technical and professional training. Research project, *General Directorate of Technical and Vocational Education of East Azerbaijan province*. {in persian }

Perera, S., Solomon, O. B., Pearson, J., & Ekundayo, D. (2017). Professional competency-based analysis of continuing tensions between education and training in higher education.

Perez-Encinas, A., & Berbegal-Mirabent, J. (2023). Who gets a job sooner? Results from a national survey of master's graduates. *Studies in Higher Education*, 48(1), 174-188.

Phelan, C. W. (2011). The Digital Evolution of an American Identity. In *Studies in Symbolic Interaction* (Vol. 37, pp. 223-235). Emerald Group Publishing Limited.

Phelan, K., & Mills, J. (2011). An exploratory study of knowledge, skills, and abilities (KSAs) needed in undergraduate hospitality curriculums in the convention industry. *Journal of Human Resources in Hospitality &*

- Tourism*, 10(1), 96–116. <https://doi.org/10.0.4.56/15332845.2010.500244>
- Poklepovic-Pericic, T., & Tanveer, S. (2019). Why systematic reviews matter. *Cochrane International Mobility Programme*. <https://www.elsevier.com/connect/authors-update/why-systematic-reviews-matter>
- Pouratshi, Mehtab (2017), evaluation of the cut-off points of strategies to improve the employability of agricultural students, *Agricultural Education Management Research Quarterly*, Volume 10, Summer Special {in persian}
- Prestwich, R., & Ho-Kim, T. M. (2007). Knowledge, skills and abilities of international business majors: What we teach them versus what companies need them to know. *Journal of Teaching in International Business*, 19(1), 29–55. https://doi.org/10.1300/J066v19n01_03
- Qaidi, Yahya (2006). Effectiveness evaluation model for industrial and service organizations in Tehran, *Farazandish Sabz publications*. {in persian}
- Quinn, K. A., & Buzzetto-Hollywood, N. A. (2019). Faculty and student perceptions of the importance of management skills in the hospitality industry. *Interdisciplinary Journal of E-Skills and Lifelong Learning*, 15, 21–41. <https://doi.org/10.28945/4198>
- Radermacher, A., & Walia, G. (2013, March). Gaps between industry expectations and the abilities of graduates. In *Proceeding of the 44th ACM technical symposium on Computer science education* (pp. 525-530).
- Rainsbury, E., Hodges, D. L., Burchell, N., & Lay, M. C. (2002). Ranking workplace competencies: Student and graduate perceptions.
- Rajabipour Meybodi, Alireza, Abasaltian, Ali, & Sabek Ro, Mehdi. (2019). Identifying and prioritizing the components of employee training in higher education institutions based on thematic analysis method. *Bimonthly scientific-research journal of a new approach in educational management*, 11(46), 171-202.
- Ropes, D. (2015). Management competencies anno 2025: *Consequences for higher education*.
- Rosenberg, S., Heimler, R., & Morote, E.S. (2012). Basic employability skills: a triangular design approach. *Education and Training*, 54(1), 7–20. <https://doi.org/10.1108/00400911211198869>
- Rudy, S., Wanchek, N., Godsted, D., Blackburn, M., & Mann, E. (2016). The PHI/GHFP-II employers' study: The hidden barriers between domestic and global health careers and crucial competencies for success. *Annals of Global Health*, 82(6), 1001–1009. <https://doi.org/10.1016/j.aogh.2016.10.012>
- S . S ,Weligamage. (2009). "Review Literature from Evidence :Skills Employability", <http://www.gov.ed2.gov>
- Accreditation Education Higher for Council ,DC Washington*
- Saidi Rizvani, Mahmoud, Mohammad Hosseinzadeh, Masoumeh and

- Baghgoli, Hossein. (1389). The career fate of graduates of the Faculty of Educational Sciences and Psychology of Ferdowsi University of Mashhad. *Educational and Psychological Studies*, 11(2), 57-86. SID. <https://sid.ir/paper/99353/fa>{in persian}
- Salehi Omran, Ebrahim, and Rahmani Qahdrijani, Elaha. (2011). Investigating focal competencies in technical and vocational education programs, a review of theoretical issues and countries' experiences. *Skills Training*, 1(1), 31-7. SID. <https://sid.ir/paper/255971/fa>{in persian}
- Salehi Omran, Ibrahim (2014). Pathology of skill training management in the country, *Skill Training Quarterly*, 2(8), 25. magiran.com/p2322735{in persian}
- Salehi Omran, Ibrahim (2023). Society, work and jobs: a review of employability skills in the labor market, *Tehran, Somit Publications*. {in persian}
- Salehi Omran, Ibrahim, Ainkhah, Farnaz (2018). Skill training, human capital development and employment, *7th National Conference on Human Capital Education and Development, Tehran*, <https://civilica.com/doc/1122814>{in persian}
- Salehi Omran, Ibrahim, Qasimzadeh, Anahita (2012). Examining general skills related to the quality of technical and professional education from the perspective of stakeholders. *Bi-Quarterly Journal of Innovation and Value Creation*, 2(4), 24-41. {in persian}
- Salehi Omran, Ibrahim (2022). Personal interview. {in persian}
- Salimi, Jamal (2012). Curriculum and technical and vocational education: a research on the appropriateness of curriculum elements in technical and vocational education. *Skill Education*, 1(3), 35-52. SID. <https://sid.ir/paper/255966/fa>{in persian}
- Salimi, Jamal (2013). Vocational and technical education in the 21st century: UNESCO policies regarding technical and vocational education in the information age and comparing the status of Iran's technical and vocational education with those policies. *Research in educational systems*, 6(17), 25-43. {in persian}
- Shadfar, Horiya, Liaqat Dar, Mohammad Javad, and Sharif, Mustafa (2018). Examining the degree of adaptation of the management and educational planning curriculum to the needs of students. *Research and Planning in Higher Education*, 17(4(62)), 123-146. SID. <https://sid.ir/paper/67926/fa>{in persian}
- Shakri, Mohsen, Barzegar Bafroi, Kazem, and Jamshidi, Mohammad Ali (2018). Presenting the pattern of suitability of technical and professional training with the needs of the labor market from the point of view of the industrial owners of Yazd city based on the data theory of the foundation. *Educational Innovation Quarterly*, 18(3), 58-39. {in persian}
- Sharaj Sharifi, Azita (2011). Examining the efficiency and correlation of the training provided in universities and higher education centers with

educational needs for the creation and promotion of entrepreneurship. *Management Engineering Monthly*, 5 (46). {in persian}

Sharifi Asadi Melfa, Fatemeh, Khorasani, Abaslat, Fathi Wajargah, Korosh, and Salehi Imran, Ibrahim. (2018). Determining the employability components of university graduates with a mixed exploratory approach. *Theory and Practice in Curriculum*, 7(13), 29-52. SID. <https://sid.ir/paper/241865/fa>{in persian}

Shiri, Nematoleh, Khoshmaram, Mozghan, & Mehdizadeh, Hossein. (1403). Evaluation of the role of entrepreneurship education in the development of entrepreneurial mentality of Iranian students. *Research and Planning Quarterly in Higher Education*, 30(2), 16-33. doi: 10.61838/KMAN.IRPHE.30.2.2{in persian}

Shirvani, Ali (1385). Investigating the factors affecting the recruitment of 18-28 year old youth in Isfahan province to learn. *technical and vocational education and providing a solution to improve the recruitment of the research project of the General Directorate of Technical and Vocational Education in Isfahan province*. {in persian}

Singh, A., & Singh, S. (2019). Employability skills for sustainable development: The role of higher education institutions. *IUP Journal of Soft Skills*, 13(3), 32–41. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2017.11.390>

Suleman, F., Videira, P., & Araújo, E. (2021). Higher education and employability skills: Barriers and facilitators of employer engagement at local level. *Education sciences*, 11(2), 51.

Chicago

Sullivan, D. W. (2012). Manufacturing hiring trends: Employers seeking more diverse skills.

Sun, L., & Song, G. (2018). Current state and future potential of logistics and supply chain education: a literature review. *Journal of International Education in Business*, 11(2), 124–143. <http://doi.org/10.1108/JIEB-10-2017-0039>

T ,Norton.(2008). expectations student meeting universities are :earnings and employment Graduate. *International Journal of Information, Business and Management*, 10(3) ,131-141

Tai, Hassan (1382). Expert manpower needs assessment and human resources development policy, *Higher Education Research and Planning Institute*.

Thang, P. V. M., & Wongsurawat, W. (2016). Enhancing the employability of IT graduates in Vietnam. *Higher Education, Skills and Work - Based Learning*, 6(2), 146–161. <http://doi.org/10.1108/HESWBL-07-2015-0043>

Thomas, J., & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC Medical Research Methodology*, 8(1), 45–55.

مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده درباره‌ی ارتباط...

- Thompson, C., Sanchez, J., Smith, M., Costello, J., Madabushi, A., Schuh-Nuhfer, N., Miranda, R., Gaines, B., Kennedy, K., Tangrea, M., & Rivers, D. (2018). Improving undergraduate life science education for the biosciences workforce: Overcoming the disconnect between educators and industry. *CBE - Life Sciences Education*, 17(3), es12. <https://doi.org/10.1187/cbe.18-03-0047>
- Toledano-O’Farrill, R. (2017). Professional application projects: Work-based learning in the curriculum. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 7(1), 21–34. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-07-2016-0047>
- Toledano-O’Farrill, R. (2017). Professional application projects: Work-based learning in the curriculum. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 7(1), 21–34. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-07-2016-0047>
- Wagiran, W. (2008). The importance of developing soft skills in preparing vocational high school graduates. *SEAVERN Journals*, 1(1).
- Wesley, S. C., Jackson, V. P., & Lee, M. (2017). The perceived importance of core soft skills between retailing and tourism management students, faculty, and businesses. *Employee Relations*, 39(1), 79–99. <http://doi.org/10.1108/ER-03-2016-0051>
- Yao, Y. (2019). Does higher education expansion enhance productivity?. *Journal of Macroeconomics*, 59, 169-194.
- Zarei, Samia (2016). Analysis of the content of computer science textbooks in terms of paying attention to the concept of soft skills. Master's thesis, curriculum planning department. Faculty of Psychology and Educational Sciences. *Shahid Madani University of Azerbaijan*. {in persian }